LITTERAE CIRCULARES

AD

VENERABILEM CLERUM ALMAE DIOECESIS

QUINQUE-ECCLESIENSIS

DIMISSAE ANNO DOMINI 1934.

QUINQUE-ECCLESIIS TYP. „DUNÁNTÚL“ R. T.

Abstinentia et ieiunium 6
Actio Catholica 25
Ambach Michael 47
Anyakönyvi kivonatok díjmentes kiállítása 55
Arató Josephus 40
Auguszt Stephanus 5

Báter Carolus 24
Belázy Ernestus 48
Bencze Josephus 6, 24, 48
Benkő Paulus 40
Bérmautak 7, 31, 40
Bőjti rendelet 6
Bőjti szózat 15
Búcsúk engedélyezése 3, 4, 8, 15, 29, 43, 51
Búcz Aemilius 31
Budavári Ladislaus 48

Communionis pasch. tempus 6
Corpus Juris Hungarici jubileuma 57
Concursus pro parochia: Magyarszentiván 23, Pécsvárad 23, Apar 43, Palotabozsok 43, Németkér 47, Sásd 47
Családok megszentelésére triduum 53
Cseh Franciscus 6
Csendes szt. mise után végzendő ima uj magyar szövege 32
Cséry Desiderius 24
Curilovič Ottocarus 24, 48

Decretum: de indulg. plenaria sollemnibus processionibus Eucharisticis adnexa 3, circa indulg. recit. Rosarii et Pio Viae Crucis exercitio lacrandas 4, de indulg. Diei Eucharistico adnex. 29, de indulg. invocationi ad S. Crucem adnex. 30, de indulg. precum Leonis XIII. 44. preces indulg. ditantur 21
Dies pro missionibus 51
Disciplina ieiunii et abstinantiae 6
Dobos Henricus 6
Dubia varia proposita 7, 45
Dubniczky Ladislaus 24

Esztergomi ünnepi hét 44
Examina prosynod. et. neopresbyt. 43, 47

Felvétel a Papnevelő intézetbe 31
Fényi Alexander 40, 48
Fővárosi gyermeknyaraltatás 27
Franz Josephus 24
Fröschl Gasparus 40

Gebauer Nicolaus 46
Gestettner Conradus 47
Grund Adalbertus 48
Gyalokai Joannes 40
Gyermekek közös szentáldozása az orosz gyermekekért 24
Gyüjtések eredménye 1933-ban 13

Hanuy Franciscus 46
Harkányi máv. üdülőházban ingyen lakás 33
Hálaadó ima a szentév végén 20
Hegedüs Eugenius 40
Hemrich Franciscus 40
Herger Ferdinandus 31
Himesi Carolus 31
Himnusz éneklése leventék miséje után 12
Hitterjesztés egyesületének megszervezése 48
Horényi Colomannus 40

Igaz Adalbertus 45, 46
Index-re tett könyvek 32
Indulg. ditatur. dies R. Pontificis sacer 8
Indulg. invocationi ad B. M V. adnectuntur 3
Indulg. in memoriam quinque Sacrorum Vulnerum 51
Indulg. ad quandam S. Crucis invocationem et ad sequentiam Stabat Mater 51
Irod. művek és folyóiratok ajánlása: Huber L.: Ujkori és modern

zsidók Jézus Krisztusról és a kereszténységről 14; dr. Vanyó T. O. S. B.: Püspöki jelentések a Magyar Szent Korona országainak egyházmegyéiről 1600—1850. és a trienti zsinat határozatainak végrehajtása Magyarországon 14; Galambos K.: Magyar név 14; Dezső L.: Magyar Hazám 28: Magyar Uriasszonyok háztartása és Magyar Uriasszonyok Otthona 28; dr. Paar J.: Homiletikus magyarázatok 33; Kausz J.: Esküvői beszédek 34; Magyar Kórus: Harmonia Sacra 34; P. Ángyán A. O. F. M.: Gyüd vidéke és a siklósi vár eredete történelmi megvilágításban 34; dr. Hauser J.: Missziós kézikönyv 50; dr. Harza L.: Biblia és Kat. Szertartástan 50; Páduai Szt. Antal Missziós Naptár és Félhold szerelmesei 50

Iványi Joannes 13

Jövedelem és vagyonadó ügyekben kimutatás a pénzügyigazgatósághoz 25

Jubileumi év kiterjesztése 35

Kanizsay Vendelinus 40, 48
Kat. Akció 25
Kat. egyházközségek új adóztatási szabályzata 9
Kaufmann Joannes 47
Kedvezményes lakás és ellátás Innsbruckban 58
Keresztelési bizonylat kiadása 32, 55
Ker. esperesek által végzendő vizsgálatok 9
Kéthelyi Josephus 47
Koch Eduardus 46
Komócsy Stephanus 46
Koronai tételek 8
Kovács Colomannus iun. 48
Kovács Joannes 48
Közalkalmazottak egyházi adója 23
Kriszt Matthias 48

Lajos Julius 46
Leány cserkészetről 55
Lelkészek jövedelmi adója 11
Lelkészek nyugtái illetékmentesek 10
Lelkészek utlevélkiállítási díja 26
Lelkészek vármegyei pótadója 56
Lelkigyakorlatok (papi) 56
Lelkigyakorlatok a kőszegi missziós szemináriumban 32
Lelkipásztori konferencia 27
Leltárak elkészítése 55
Lerch Stephanus 47
Leo-imák bucsui 43

Magosföldi Petrus 48
Merényi Franciscus 31
Miklósi Stephanus 24, 48
Miniszteri rendeletek 10, 11, 25, 26, 56
Mortui: Zádor Aloysius 5
Kirschanek Edmundus 22
Szilvek Ludovicus 23
Ábrahám Stephanus 23
Szücs Josephus 47
Müller Josephus iun. 48

Nagy Adalbertus 40, 48
Nagy Alexander 40, 48
Nagy Georgius 24
Németnyelvű katolikus lap 49
Névmagyarosítások akvi bejegyzése 11
Novi alumni in semin. 39
Nyomdai költségek 12

Oberritter Edmundus 24, 30
Ordinatio 22
Orsz. Kat. Nagygyűlés 41
Oszkay Ludovicus 48
Örösuri Ferdinandus 31

Paenitentiaria Ap. de clausula „visitanti eclesiam etc." 2
Palotai Joannes 40
Papi lelkigyakorlatok 56
Patton Joannes 5
Pápai körlevelek: „Quod superiore" 35
Pásztor Andreas 5
Pensio 6
Perényi Paulus 48
Personalia 24, 31, 39, 47
Petheő Julius 48
Péter fillér 29
Plichta Adalbertus 48
Preces pro ordinandis 22
Prosynodale examen et neomist. 43, 47
Püspök Paulus 48

Rákóczi Ferenc szobrára gyűjtés 57
Redemptionis humanae jubilaeum 22
Redintegratio capituli Cathedralis 46
Reinhardt Georgius 39
Riedlinger Desiderius 47
Romaisz Franciscus 46

Schematismus 25
Schmidt Georgius 31
Segédlelkészek bevezetése a hivatalos teendőkbe 10
Solymár Georgius 31
Sümegi Colomannus 40
Szeitz Andreas 24, 40
Szentföldi zarándoklat 13
Szent László Társulat ajánlása 33
Szentes Carolus 31
Szentév végén hálaadás 20
Szentírás m ása 58
Szent olajok 25
Szinger Josephus 40
Szűz Mária mennybevitelének dogmatizálása 40
Szvetics Carolus 31

Tasnádi Josephus 40
Theologia magyar hittudományi folyóirat 13
Theses pro coronis 8
Tóth Aemilius 5
Triduum a családok megszentelése érdekében 53

Uj mise és officium 12

Várkonyi Joannes 31
Ventura Ladislaus 24, 40
Vesztergombi Joannes 40, 48
Világ egyház hálaadó imája a szentév végén 20
Visitationis canonicae ordo 7, 31, 40
Vízi Joannes 5
Vízsy Paulus 48
Vota praesulis in exordio anni 1
Wagner Carolus 31
Wagner Ioannes 31
Waszner Franciscus 40, 48
Wolf Iosephus 24

1934.

I.

76
1934

Anniversarium, quod nunc est, periucundam mihi denuo affert opportunitatem rependendi grates Vobis, Dilectissimi Fratres, pro Vestra in Me pietate et studio, simul et adhibendi verba consolationis et paternae admonitionis in tormentorum et tentaminum quibus affligimur, rationibus tantopere necessariae. Vota Praesulis in exordio novi anni.

Ex imis Vos saluto medullis, quotquot estis, qui mihi quoque orationibus et auguriis amoris et filialis devotionis occasione anni incipientis solatio et adiumento fuistis, omnia Vobis faustissima saluberrimaquae a Deo coelestium donorum distributore adprecans.

Dein Vos benevolenter adhortari libet, ut servetis charitatem primam, qua in Deum teneris iam annis imbuti estis et quae Vos ad omnia pro animis sacrificia paratissimos reddidit, faciatisque prima opera (Apoc. II. 4. s.), opera hilarissimi et suavissimi zeli in famulatu sacerdotali, quae animarum miseriae et pericula nunc magis, quam alias exigunt.

Scit autem Deus tribulationem et paupertatem vestram; sed nihil horum timeatis, quae passuri estis. Estote solum fideles usque ad mortem. (Ibid. II. 9.)

Levate oculos ad montes, unde veniet axilium nobis. (Ps. CXX. 1.) In summo monte crux nobis affulget: crux Christi, trophaeum non modo anni huius sancti iubilaris, sed etiam perpetuum unicae salutis.

Sua crux habet solatia. His uti si sciamus, nulla nos adversitas faciet infelices. Postquam enim Christus cum gaudio sustinuit crucem, omnem huic sustulit amaritudinem. Filius Dei non fuit sine cruce. Exinde nec crux

erit sine Christo, si hanc veluti ex Eius manu dono submissam accipiamus, si Eum imitando feramus. Persecutiones quanto insistunt graviores, tanto nos in virtute solidiores faciunt, non secus ac validiores venti urgent arborem, ut profundiores in terram mittat radices. Nos pilae in manu Dei sumus. Quo tamen profundius a Deo deiicimur, eo altius divina freti ope tollimur.

Feramus itaque, Fratres, patienter, quae mutare non possumus.

Interim ne cessemus humili prece ac supplici obsecrare Deum, ut quam mundus dare non potest pacem, Ipse tandem nobis misericors largiatur.

Conservemus, Venerabiles Fratres, et foveamus unitatem fidei, morum et disciplinae, ut Christus habitet in nobis. „Omne autem, quodcunque facimus in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini Jesu Christi, gratias agentes Deo et Patri per ipsum". (Coloss. III. 17.)

77
1934

S. Paenitentiaria Ap. de clausulis „visitandi ecclesiam vel oratorium" et „precandi ad mentem Summi Pontificis".

Disputantibus nec in eamdem sententiam convenientibus viris doctis circa sensum ac vim clausularum „visitandi ecclesiam aut oratorium publicum vel (pro legitime utentibus) semipublicum" et „precandi ad mentem Summi Pontificis", quae indulgentiarum concessionibus non raro addi solent. Ssmus D. N. Pius divina Providentia PP. XI, ad instantiam infra scripti Cardinalis Poenitentiarii Maioris, in audientiis, die 16. Junii ac die 8 Julii c. a. eidem impertitis, ad omnem in posterum dubietatem anxietatemque auferendam benigne declarare dignatus est, per visitationem ecclesiae vel (ut supra) oratorii, intelligi „accessum ad hoc vel ad illam saltem cum intentione quadam generali seu implicita honorandi Deum in se vel in Sanctis suis aliqua adhibita prece, et quidem prece praescripta, si aliqua imposita fuit ab indulgentiae largitore, vel aliqua qualibet sive orali sive etiam mentali pro cuiusque pietate ac devotione"; clausulae vero „precandi ad mentem Summi Pontificis" plane satisfieri adiiciendo ceteris operibus praescriptis recitationem ad eam mentem unius, ut aiunt, Pater, Ave et Gloria, relicta tamen libertate singulis fidelibus ad normam can. 934 § 1, quamlibet aliam orationem recitandi iuxta uniuscuiusque pietatem aut devotionem erga Romanum Pontificem.

Datum Romae, ex Sacra Poenitentiaria Apostolica, die 20 Septembris 1933. *L.* Card. *Lauri*, Poenitentiarius Maior. *I. Teodori*, Secretarius L. S.

78
1934.

Invocatio Beatae Mariae Virgini indulgentiis ditatur.

Ssmus D. N. Pius div. Prov. Pp. XI, in audientia infra scripto Cardinali Poenitentiario Maiori die 21 Julii c. a. concessa, omnibus christifidelibus benigne largiri dignatus est indulgentiam partialem trecentorum dierum toties lucrandam quoties invocationem *„Maria, Mater gratiae, Mater misericordiae, Tu nos ab hoste protege et mortis hora suscipe"* saltem corde contrito recitaverint et plenariam suetis conditionibus semel in mense acquirendam, si quotidie per integrum mensem eamdem recitationem persolverint. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Poenitentiariae, die 25. Septembris 1933. *L.* Card. *Lauri*, Poenitentiarius Maior. *I. Teodori*, Secretarius L. S.

79
1934.

Decretum de indulgentia plenaria sollemnibus processionibus Eucharisticis adnexa.

In sacris ritibus, qui catholicam fidem refovendam maximopere conferunt, illae profecto annumerantur pompae, quae vulgo „processiones" vocantur, dummodo eaedem non modo ad liturgiae normas, sed intento etiam pioque animo ducantur.

Quas inter procul dubio „processiones" excellunt, in quibus non sacra vel Sanctorum caelitum, vel Deiparae Virginis vel D. N. Jesu Christi reliquiae aut simulacra populari pietati proponantur, sed ipsemet Rex gloriae vere, realiter ac substantialiter ineffabili modo eucharisticis velis delitescens; sive per templorum saepta, sive per vias publice fiant, ut fidelium multitudo, pio desiderio flagrans, suas deferre possit adorationes ac preces, sive denique ad infirmorum domos sollemniter procedant, ut eis caeleste pabulum ac levamentum in aegritudine, qua afficiuntur, in suaeque vitae discrimine afferant.

Iam vero Ssmus D. N. Pius Pp. XI die 8 mensis Julii c. a., in audientia infra scripto Cardinali Paenitentiario Maiori concessa, ad „processiones" huiusmodi ac praesertim ad sollemniores, quae aptius valent fidei caritatisque sensus, Sacro Jesu Christi Cordi pergratos, in christifidelibus excitare, animum curamque suam convertit.

Ac quemadmodum recens iis omnibus qui, servatis servandis, pium exercitium XL. horarum participant, novas indulgentias dilargitus est, ita in praesens, ut fidelium pietas in Augustum Sacramentum, ad sacrae liturgiae normas triumphali pompa ductum, magis magisque revirescat, eiusque cul-

tus adaugeatur, idem Summus Pontifex hoc in perpetuum concedere dignatus est: eos scilicet, qui, confessi ac sacra Synaxi refecti, „eucharisticis processionibus", sive introrsum in sacris aedibus, sive publice ductis intersint, atque ad mentem Suam de more precentur, indulgentiam plenariam lucrari posse.

Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus eiusdem S. Paenitentiariae, die 25. Septembris 1933. *L.* Card. *Lauri*, Paenitentiarius Maior. *I. Teodori*, Secretarius. L. S.

80
1934.

Decretum circa indulgentias recitationi Rosarii et Pio Viae Crucis exercitio quibusdam in adiunctis lucrandas.

Saepius huic Sacro Tribunali supplices libelli oblati sunt ut animum Summi Pontificis intentum facere dignaretur in difficultates, quibus non raro obnoxii sunt christifideles, gestandi scilicet in manu, prout generatim praescriptum est, sive coronam pro acquirenda maiore indulgentiarum parte, quae recitationi sancti Rosarii sunt adnexae, sive Crucifixum pro lucrandis indulgentiis Viae Crucis, adnexis recitationi viginti *Pater, Ave et Gloria,* quod quidem in eorum favorem conceditur, qui impediuntur, quominus iter quatuordecim stationum complere queant. Hae supplicationes eo spectant ut idem Sacrum Tribunal a Summo Pontifice indultum benigne ab huiusmodi implenda praescriptione, his difficultatibus occurrentibus, obtineat.

Infrascriptus Cardinalis Poenitentiarius Maior, in audientia sub die vigesima Octobris proxime elapsi, prout sui officii erat, de his petitionibus Ssmum D. N. Pium Pp. XI. certiorem reddidit, qui vehementer exoptans, ut quantum fieri possit, usus utriusque salutaris exercitii facilior evadat, ideoque maior frequentia in dies succrescat, — sive quia sacratissimi Rosarii cultus Genitrici Dei Mariae est gratissimus atque ad eius maternam protectionem impetrandam efficacissimus, sive quia erga Jesum Crucifixum pietas aptissima est ad christianos animos sancte commovendos ad memoriam recolendam mysteriorum Redemptionis, cuius hoc anno exiens undevicesimum saeculum ut perquam sollemniter commemoraretur Ipse voluit et imperavit, — praefatarum difficultatum valore mature et aeque perpenso atque recognito, nolensque eas obstaculum fore allaturas spiritualibus beneficiis, quibus christifideles frui valeant, benigne concedere dignatus est ut quoties vel causa operis manualis vel propter aliam rationabilem causam oriatur impedimentum, quominus, iuxta praescriptiones, in manibus gestari queant vel corona vel Crucifixus, quibus accessit benedictio ad lucrandas

Indulgentias vel Ssmi Rosarii vel Viae Crucis, possint cuncti fideles easdem lucrari, dummodo recitatione, de qua agimus, durante, secum quomodocumque coronam vel Crucifixum deferant.

Praesentibus, absque Apostolicarum Litterarum expeditione, in perpetuum valituris, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Poenitentiariae, die 9. Novembris 1933.

L. Card. *Lauri,* Poenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

81
1934.

Obitus Aloysii Zádor.

Initium novi anni novum cordibus nostris luctum intulit. Dies primus anni ineuntis ultimus evasit pro *Aloysio Zádor,* abbate tit, v. a. diacono em., parocho Baranyabán-ensi, qui gravi ac diuturna, sed usque ad finem patienter tolerata infirmitate confractus sacramentisque iterato pie refectus ex hoc lacrimarum valle evolavit anno aetatis suae 76-o, sacerdotii vero 52-o. Ab. a 1887. parochum egit in Vörösmart, ubi annis 1901—1905. in munere v. a. diaconi districtus Dárdaensis fungebatur. Mox. a. 1905. nominatus est parochus in Baranyabán, quam parochiam usque ad ultimum halitum exemplaris pastor animarum rexit. Interim per decennia etiam negotia v. a. diaconi districtus Baranyavár-ensis laudabiliter obiit. A. 1916. ad dignitatem Abbatis tit. S. Georgii de Mogyoród est elevatus, qui vita sacerdotali piissima, caritate fraterna,sedulitate assidua omnino dignum se praebuit ad praemia recipienda.

Animam confratris denati piis precibus triumque Sacrorum suffragiis solitis Ven. Clero enixe commendo. R. i. p.!

82
1934.

Personalia.

Stephanus Auguszt cooperator Qu.-Eccl. ad S. August. nominatus et investitus est parochus Hetvehelyensis.

Joannes Vizi, administrator in Püspökszentlászló, nominatus et investitus est parochus ibidem.

Andreas Pásztor catech. apud schol. civ. stat. in Mohács translatus est in eodem munere ad schol. elem. Qu.-Eccl.

Joannes Patton coop. in Mohács civ. int. nominatus est catecheta ad schol. civ. stat. in Mohács.

Aemilius Tóth coop. in Regöly missus est in eodem munere Qu.-Eccl. ad S. August.

Franciscus Cseh catecheta apud schol. elem. Qu.-Eccl. missus est ad Mohács civ. int. tamquam cooperator.

Josephus Bencze cooperator in Hetvehely translatus est ad Kisszékely tamquam subsidiarius.

83
1934

Disciplina ieiunii et abstinentiae pro a. 1934.

Quod ad disciplinam ieiunii et abstinentiae attinet, tenore facultatis a S. Congregatione Concilii sub nro. 6699—1932. ddto 21. Julii a. 1932. ad quinquennium prolongatae pro anno currenti easdem volumus vigere ordinationes, quae in litteris circularibus a. 1926. sub numero 125—1926. promulgatae erant. Dictae ordinationes Dominica Quinquagesima ex ambone ab animarum pastoribus lingua vernacula populo praelegendae sunt.

84
1934

Tempus communionis paschalis prolongatur.

Vigore facultatis a S. Sede Apostolica die 29. Jan. a. 1932. sub nro 730/32. ad quinquennium obtentae tempus praecepti paschalis a Dominica I. Quadragesimae usque ad festum SS. Trinitatis inclusive extendimus. In iis autem parochiis, ubi sacrae missiones, exercitia spiritualia, institutiones catecheticae publicae, aliaeque huiusmodi piae conciones pro populo fideli habeantur, aut sacrorum curionum quoquomodo desit copia, aliave suppetat rationabilis causa, adimplementum praecepti paschalis quocunque anni tempore permittimus.

117
1934

Pensio.

Henricus Dobos ad int. em. parochus Bárensis ob infirmiorem valetudinem inde a 1. Januarii anni currentis votis cleri dioec. conformiter, atque cum consensu Capituli Nostri Cathedralis inter sacerdotes pensionatos ordinarios susceptus est.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 8. Januarii a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

Dunántúl Pécsi Egyetemi Nyomda, Pécs 1972

1934.

II.

540
1934

Ordo Visitationis Canonicae et S. Confirmationis.

Proximo tempore vernali Deo adiuvante Visitationem Canonicam in districtibus Simontornya-ensi, Dunaföldvár-ensi et Bonyhád-ensi instituam sacramentumque S Confirmationis distribuam ordine sequenti:

Die 4	Maii	in Regöly	Die 15.	Maii	in Dunakömlőd
„ 5.	„	„ Tamási	„ 16.	„	„ Bölcske
„ 6.	„	„ Felsőnyék	„ 17.	„	„ Dunaföldvár civ. int.
„ 7.	„	„ Ozora	„ 18.	„	„ „ civ ext.
„ 8.	„	„ Pincehely	„ 22.	„	„ Bonyhád
„ 9.	„	„ Miszla	„ 23.	„	„ Cikó
„ 10.	„	„ Kisszékely	„ 24.	„	„ Szálka
„ 11.	„	„ Simontornya	„ 25.	„	„ Grábóc
„ 12.	„	„ Pálfa	„ 26.	„	„ Kakasd
„ 13.	„	„ Németkér	„ 27.	„	„ Apar
„ 14.	„	„ Paks	„ 28.	„	„ Nagymányok

Die vero 20. Maii, quae est Dominica Pentecostes, fideles parochiarum Quinque-Ecclesiensium hora 8-a mane in Ecclesia Cathedrali confirmabo.

541
1934

Dubium.

Sacrae Poenitentiariae Apostolicae sequens dubium pro opportuna solutione propositum fuit:

An indulgentiae invocationibus et praecibus sic dictis iaculatoriis adnexae, acquiri possint, ceteris paribus, a fidelibus quibuslibet etiam per mentalem tantum earum recitationem?

Et Sacra Poenitentiaria Apostolica die 17. Novembris 1933. respondendum censuit: Affirmative.

Facta autem de hoc relatione Ssmo D. N. Pio div. Prov. Pp. XI. in

audientia habita ab infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori die 1 vertentis mensis, Sanctitas Sua resolutionem approbavit, confirmavit, et publicandam permisit.

Datum Romae, ex aedibus S. Poenitentiariae, die 7 Decembris 1933. *L. Card, Lauri.* Poenitentiarius Maior. *S. Teodori,* Secretarius. L. S.

542
1934

Indulgentiis ditatur dies Romano Pontifici sacer.

Iamdudum in pluribus catholici orbis partibus laudabiliter mos exstat ut singulis annis, plerumque iuxta anniversarium festum electionis vel coronationis Summi Pontificis, peculiaris dies statuatur, sive ad sollemniter celebrandas Romani Pontificatus laudes, eiusque innumera beneficia recolenda, in totum mundum hactenus derivata, sive ad gratias Deo persolvendas ob incolumitatem vitae Supremi Ecclesiae Moderatoris, simulque ad necessarium auxilium, ab eodem bonorum omnium Largitore impetrandum, pro regenda Ecclesia, tot difficultatibus obnoxia.

Quapropter procul dubio decebat, ut christifideles, tam pium obsequium ac sincerum amorem erga Sedem Apostolicam ostendentes, quando praefato Festo die sacris functionibus intersunt, aliquam haurirent remunerationem e spirituali illo thesauro, quem Ecclesia possidet et cuius Romanus Pontifex est Supremus Administrator.

Ssmus igitur D. N. Pius, divina Providentia PP. XI paterna benevolentia preces excipiens ab infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiore, ad salutarem ac memoratum finem porrectas, in audientia eidem concessa die 15 vertentis mensis, indulgentiam plenariam singulis fidelibus concedere dignatus est, qui, rite confessi ac sacra Synaxi refecti, eodem Festo die saltem uni e supradictis functionibus religiosis interfuerint, atque ad mentem eiusdem Summi Pontificis oraverint: partialem vero indulgentiam decem annorum, iis omnibus, qui devote et saltem corde contrito pariter interfuerint uni e dictis functionibus, ad Summi Pontificis intentionem exorantes.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Litterarum Apostolicarum expeditione Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Poenitentiariae, die 29 Decembris 1933. *L. Card. Lauri,* Poenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

543
1934

Theses pro coronis.

Canoni 131. Codicis Juris Canonici, necnon statutis Synodi Dioecesanae conformiter pro anno currenti sequentes theses a ven. clero dioecesano elaborandas, id est in coronis discutiendas proponimus:

pro corona vernali e theologia pastorali:
„Az Actio Catholica jelentősége a lelkipásztorkodásban“;
pro corona autumnali e iure canonico:
„A házasság lényege ellen való feltételnek fogalma és befolyása az eljegyzésre, házasságra és perlési jogra.“

544
1934

A kat. egyházközségek uj adóztatási szabályzata.

Megjelent és f. évi január hó 1-én életbe is lépett *A Magyarországi Katolikus Egyházközségek Adóztatási Szabályzata* A Szabályzat 1—1 példányát jelen soraimhoz azon figyelmeztetéssel mellékelem minden plébánia részére, hogy ezentul csak annak előírásai szerint készült egyházközségi és iskolai költségvetéseket fogok jóváhagyni annál is inkább, mert a világi hatóságok is csak az ezen Szabályzat értelmében kivetett egyházi adók behajtásához fognak jogsegélyt nyújtani.

545
1934

A templomok és plébániahivatalok rendjének minél tökéletesebb biztosítása céljából jónak látom a plébániák vezetésének az eddiginél is fokozottabb ellenőrzését bevezetni. Ebből a célból jelen körlevelemhez a kerületi esperesek által végezni szokott évenkinti plébánialátogatásra külön jegyzőkönyvi formulát mellékelek. Egyben elrendelem, hogy a jövőben a ker. esperesek, mikor a templomszámadásokat felülvizsgálják, a jegyzőkönyv egyes pontjaira nézve is tartsanak alapos vizsgálatot a templomokban és a plébániahivatalokban s ennek eredménye szerint lelkiismeretesen válaszoljanak a jegyzőkönyv minden kérdésére.

A ker. esperesek által végzendő templom és plébániahivatalvizsgálat.

Az Actio Catholica helyi szervezeteinek az évi programm keretén belül folytatott munkásságáról külön jegyzőkönyvben kell beszámolni, amelynek ürlapját szintén mellékelem.

A jegyzőkönyveket a vizsgálat színhelyén aláírja a ker. esperes és a mindenkori plébániavezető és a ker. esperes minden évben legkésőbb szeptember hó 1-ig jelentésével együtt elémterjeszti azokat.

Ezen vizsgálatok pontos lefolytatásáért a kerületi espereseket saját személyükben teszem felelőssé és a bérmaúttal kapcsolatos Visitatio Canonica alkalmával fogom ellenőrizni munkájukat.

A jegyzőkönyvi ürlapokat a többi hivatalos ürlapokra nézve meghatározott módon az egyes plébániák tartoznak beszerezni.

546
1934

Segédlelkészek bevezetése a hivatalos teendők végzésébe.

Hogy a segédlelkészek szükség esetén kellő hozzáértéssel helyettesítsék a plébánosokat, másrészről pedig, hogy önálló megbizatásuk esetére a hivatalvezetésben is megfelelő jártassággal bírjanak, jelen soraimmal felhívom a plébánosokat, hogy káplánjaikat a hivataloskodás (hivatalos könyvek vezetése, ürlapok kitöltése, hivatalos levelezés, pénzkezelés stb) munkájába is vezessék be és oktassák ki. Ugyanekkor figyelmeztetem a s. lelkészeket is, hogy a plébánosoknak a hivatalos teendők végzésében is saját érdekükben a legnagyobb készséggel legyenek segítségére és fogadják szívesen útmutatásaikat. A jövőben ugyanis a zsinati vizsgálaton ebbeli ismereteikről is tartoznak számot adni.

547
1934

Lelkészek nyugtáinak illetékmentessége tárgy. pénzügymin. rend.

A m. kir. pénzügyminisztériumnak a lelkészek nyugtáinak illetékmentessége ügyében 1933. évi január hó 10-én 38,373/1933. VIII. a. szám alatt kiadott rendeletét tudomásvétel és miheztartás végett egész terjedelmében közlöm.

Irott körrendelet, a m. kir. pénzügyigazgatóságnak (kirendeltségeknek) és a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalnak. Az 1921. évi 24.084. sz. rendeletem (megjelent a P. K. 1922. évi 16. számában) kimondotta, hogy a lelkészeknek azok a nyugtái, amelyeket az államtól kapott, tehát közpénztárból huzott illetményeikről állitanak ki, az 1920 : XXIV. t. c. 22. §-ának rendelkezései alapján illetékmentesek. Az 1931. évi március hó 30-án kelt 39.891/VIII. a. sz. irott körrendeletem pedig azt állapitotta meg, hogy a közadók módjára beszedett lelkészi párbér- és deputatum váltságösszegeknek a jogosultak által való felvételéről kiállitott nyugták is illetékmentesek. Előfordulnak azonban olyan esetek is, amikor a lelkészek által a községi pénztár részére kiállitott nyugták nem az államtól járó vagy a közadók módjára beszedett összegekről szólnak, hanem a lelkész a politikai község által kiszolgáltatott összegeket canonica visitatio alapján — deputatumföld megmüvelése és természetbeni járandóság megváltása cimén — kapja, amikor is a kifizetendő összeg nem az egyének terhére van kivetve, hanem a község költségvetésében van évről-évre biztositva, s a fedezetéről a község forgalmi adórészesedéséből vagy a községi pótadó jövedelméből történik gondoskodás. Minthogy a járandóság felvétele az utóbbi esetben is közpénztárból történik, az 1920 : XXIV. t. c. 22. §-ában foglalt mentességnek

ebben az esetben való alkalmazását is megengedem. A fentiek értelmében a jövőben azt a szabályt kell irányadónak tekinteni, hogy a *lelkészeknek a hivatásukkal kapcsolatosan közpénztárból felvett bármilyen járandóságukról kiállított nyugtái illetékmentesek.* Minthogy az idézett törvényszakasz ezt az illetékmentességet a közszolgálati alkalmazottak javára biztosítja, hangsúlyozom, hogy ezért a fenti rendelkezéssel a lelkészeknek közszolgálati minőségét nem állapitottam meg, hanem a lelkészek ehhez a nyugta-illetékmentességhez csupán azon a réven jutnak, hogy ebben a vonatkozásban a közszolgálati alkalmazottakkal egyenlő elbánást biztosítok részükre. Meghagyom ezért a m. kir. Pénzügyigazgatóságnak (központi díj- és illetékkiszabási hivatalnak), hogy a *jövőben* a lelkészek által *közpénztárból* hivatásukkal kapcsolatban bármily cimen felvett járandóságaikról kiállitott nyugtákat az 1920 : XXIV. t. c. 22. §. rendelkezései értelmében illetékmenteseknek tekintsék, s e rendeletem után ilyen bélyeghiány miatt esetleg felvett hivatalos leletek alapján az illeték kiszabását mellőzzék. Budapest, 1933. évi január hó 10-én. A miniszter helyett: dr. Vargha Imre s. k. államtitkár. P. H.

548
1934

Lelkészek jövedelmi adójának tétele.

Konkrét esetben a jövedelemadó fejében a rendes adótétel helyett a felemelt adótételt állapitotta meg a kivető hivatal a *lelkésszel* szemben azon a címen, mert az adózó háztartásához kettőnél kevesebb családtag tartozik.

Ez esettel kapcsolatban felhívom tiszt. Papjaim figyelmét az 1927. évi 500 P. M. sz rendelet 22. §-ra és a hozzáfűzött utasítás 3. pontjára, mely a következő rendelkezést tartalmazza: „a gyámság alatt álló külön adózó személyek, valamint a *lelkészek* és a nem természetes személyek terhére az első táblázat szerint kell a jövedelemadót kivetni.“

Ha esetleg másutt is a jelzett címen felemelt jövedelmi adót rónak ki a lelkészre, az idézett rendelkezésre való hivatkozással kérendő a jogorvoslat.

549
1934

Névmagyarosítások anyakönyvi bejegyzése.

A névmagyarositások nagy száma miatt az anyakönyvi bejegyzés egyszerüsítése céljából felhatalmazom az anyakönyvek vezetésére jogosított lelkészeket, hogy a névmagyarosításról szóló belügyminiszteri rendelet felmutatása után a kereszteltek, illetve a házasultak anyakönyvének „Észrevételek“ rovatában minden külön egyházhatósági engedély nélkül a meg-

történt névmagyarosítást a következő szöveggel vezessék be: „A m. kir. belügyminiszter ..... év ..... hó ..... napján ..... szám alatt kelt engedélyével családnevét „X"-ről „Y"-ra változtatta. Bejegyeztetett az egyházmegyei hatóság 549 1934 sz. rendelete alapján. (Dátum, aláírás, pecsét.)" E szöveg mindig szószerint jegyzendő be. A bejegyzés alapjául szolgáló okmányok a plébánia levéltárában megőrzendők. Az igy kiigazitott anyakönyvi kivonat egy példánya — ha 1896. év előtti anyakönyvi esetről van szó — az illetékes közigazgatási hatóságnak (városokban a polgármester, községekben a főszolgabiró), az 1896. évtől kezdve pedig az egyházmegyei hatóságnak küldendő.

550
1934

Himnusz éneklése a leventék miséje után.

Illetékes hatóságok megkeresésére jelen soraimmal megengedem, hogy a levente ifjuság a részére vasár- és ünnepnap tartott szentmise után a magyar nemzeti himnuszt elénekelhesse.

551
1934

Nyomdaköltségek az 1933. évre és az új Directorium ára.

A mult évi egyházmegyei nyomdaköltségekre minden önálló lelkész 2·50 P-t, segédlelkészek, hittanárok, hitoktatók és nyugdijasok pedig 1·50 P-t tartoznak a kerületi esperesek utján a tavaszi korona alkalmával befizetni. Ugyanigy rovandó le az új Directorium ára is, példányonként 1·60 P-vel. A templomok, kápolnák példányainak ára az illető templomok és kápolnák pénztárait terheli.

552
1934

Új mise és officium.

Szentséges Atyánk f. évi február hó 27-re a passionista Sz. Gábor ünnepére új szentmisét és officiumot rendelt el és elvégzését az egész egyházban kötelezővé tette. A szükségelt számú officium — és miseformulákat az új Directoriummal együtt már megküldettem t. papjaimnak és pedig a miseformulákat — azzal, hogy azoknak a misekönyvekbe való beragasztásáról gondoskodjanak.

Az officiumok ellenében példányonkint 40 f, a miseformulákért pedig 30 f a Direktorium árával együtt fizetendő.

553
1934

Az 1933. év folyamán egyházmegyénkben különböző célokra a következő összegek folytak be: Az 1933. évi gyűjtések eredménye.

Péterfillér címén	P	2404·72
Szentsír őrei címén	„	986·74
Világmissióra	„	1174·39
Afrikai missióra	„	905·69
Szent Péter művére	„	501·60
Jézus Szt. Gyermeksége javára	„	817·69
Unio cleri tagdíjára	„	1251·00
Oltáregyesület céljaira	„	83·60
Egyházm. papi missiósegylet céljaira	„	24·70
Katolikus sajtóra	„	294·47

Mivel több plébániáról még nem érkeztek be a gyüjtések, jelen soraimmal felhívom a hátralékosokat, hogy a gyüjtött összegeket mielőbb származtassák be.

554
1934

A budapesti egyetem hittudományi kara a folyó évtől kezdődőleg *Theologia* címen negyedévenkint megjelenő hittudományi folyóiratot ad ki *dr. Iványi János* egyet. r. tanár szerkesztésében. A hosszú ideig nélkülözött magyar folyóiratot, amely arra vállalkozik, hogy a papság theologiai ismereteit állandóan a tudomány szintjén tartsa, a legmelegebben ajánlom egyházmegyém t. papságának és műveltebb híveinek egyaránt. Megrendelhető a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karánál (Budapest, IV., Egyetem-tér 1—3); előfizetési ára évi 10 P. Theologia, magyar hittudományi folyóirat.

555
1934

A Szentföld Magyarországi Biztosi Hivatala az Actio Catholicaval karöltve valószínűleg április 6-án szentföldi zarándoklatot rendez, amely kb. 10-12 napig tartózkodik a szentföldön. A zarándoklat díja 650-700 P között fog mozogni. A zarándoklatot ajánlom tiszt. papságom és a hívek figyelmébe. Jelentkezni a Szentföld Magyarországi Biztosi Hivatalánál (Budapest, II. ker. Margit-körút 23.) lehet. Szentföldi zarándoklat.

556
1934

Irodalmi művek, folyóiratok ajánlása.

1. „*Ujkori és modern zsidók Jézus Krisztusról és a kereszténységről*“ címmel rendkivül alapos, apologétikai célzatú munkát adott ki a magyar biblikusok nesztora *Huber Lipót,* pápai prelátus, kalocsai apátkanonok. A 444 oldalas művet, amely a szó legszorosabb értelmében hézagpótló theológiai irodalmunkban, főleg papjaimnak, de a művelt világiaknak is a legmelegebben ajánlom. Bolti ára 10 P és a portó.

2. A közelmultban jelentek meg *dr. Vanyó Tihamér O. S. B.*, pannonhalmi főiskolai tanárnak az alábbi munkái: *Püspöki jelentések a Magyar Szent Korona országainak egyházmegyéiről 1600—1850.* E jelentések 19 magyarországi püspökségnek ad limina-jelentéseit tartalmazzák a római Congregatio Concilii levéltárából nagyobbrészt magyarul. A jelentések és feldolgozásuk nemcsak a magyar egyháztörténeti fejlődésre, hanem az említett korszak művelődéstörténetére nézve is fontosak. A művet a Magy. Tud. Akadémia támogatásával adta ki a szerző. Ára postaköltséggel együtt 10 40 P.

„*A trienti zsinat határozatainak végrehajtása Magyarországon*“. Különlenyomat az előbbi tanulmányból. Tulajdonképpen a magyarországi r. kat. egyházfegyelem alakulását irja le 1600—1850 között. Ára 2·12 P.

„*De exsecutione decrectorum Concilii Tridentini in Hungaria 1600—1850.* Az első mű latin összefoglalása. Ára 1 P. Megrendelhetők a szerzőnél.

3. Az eddigi „Katolikus Nők Lapja“ és „Mai Lány“ egyesítése folytán új köntösben, de a régi nemes intenciókkal és felkarolásra érdemes célkitüzésekkel „*Asszonyok-Leányok*“ címen új lapot indított meg a Magy. Kat. Nőegyesületek Orsz. Szövetsége. Azzal a gondolattal hívom fel ezuton tiszt. Papjaim figyelmét erre a tartalmas folyóiratra, hogy a havonkint 20 oldal terjedelemben megjelenő lapot a hívek körében népszerüsíteni igyekezzenek. Az előfizetési ára egy évre mindössze 2 P. Megrendelhető Budapesten, a Kat. Nőegyesületek Orsz. Szövetségénél, IX. Bokréta u 3 fsz.

4. A Magyar Nemzeti Szövetség Pécs-Baranyai Köre kiadta *Galambos Kálmán* kurdi plébánosnak „*Magyar Név*“ c. könyvét. Szerző művében magyaros hangzásu keresztnevek bőséges tárházát nyujtja Megrendelhető a kiadónál Pécsett, Mária-utca 13. sz.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 15. Februarii a 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

Dunántúl Pécsi Egyetemi Nyomda, Pécs 2217

1934.

III.

557
1934

Tisztelendő Testvérek! Kedves Hiveim!

Bőjti szózat és az egyházmegyei penitenciális nap elrendelése.

Utolsó nagybőjti körlevelem megjelenése óta ujból sok megpróbáltatáson estünk keresztül. Az ország, a társadalom, családok és egyesek csak hihetetlen erőfeszítéssel voltak képesek hordozni a megélhetés nehéz terhét. Sajnos, nagyon sokan voltak, akik összeroskadtak alatta és mi is érezzük: egyedül Isten irgalmasságának köszönhetjük, hogy nem inogtunk meg, hogy nem estünk kétségbe, hogy nem pusztultunk el. Ahogyan mi látjuk, K. Hiveim, a mi kis világunk szomorú állapotát, ugyanúgy látja Szentatyánk, XI. Pius Pápa az egész világ válságos helyzetét. Nem a nemzetek vergődése, nyugtalansága és az egyre fokozódó nyomorúság adták-e ajkára a szavakat, melyekkel 1933. karácsonyán bizalmas kihallgatáson így szólt a bibornokokhoz: „*Imádkozzunk, Testvérek, imádkozzunk, imádkozzunk!*

I.

Igen, imádkozzunk, K. Hiveim, imádkozzunk most egyszer az egész egyházmegyében mindnyájan közösen és legyen ez a nagy közös imaáldozatunk méltó befejezése a Szentévnek, mely husvét vasárnapján lezárul.

Azért kérlek benneteket közös imára, mert tudom, hogy a közös imádság Isten előtt nemcsak nagyon kedves, hanem nagyon hathatós is. Az Úr Jézus azt mondotta, hogy „*amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek.*“ (Ján. 16, 13.) Amikor imádkozunk, nem csak az Ő nevében imádkozunk, hanem Vele együtt is imádkozunk, hiszen ugyancsak Ő mondotta azt is: „*Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.*“ (Máté 18, 20.)

Hogy a közös imádságnak hathatós erejét és áldásait szemléltessem, felhívom figyelmeteket mindenekelőtt az utolsó vacsorára. Az utolsó vacsora

nem volt közönséges értelemben vett esti étkezés. A husvéti bárány elköltése bizonyos szent szertartások között folyt le. A bárányt a templomban kellett alkonyatkor megölni és feláldozni, este pedig naplemente után elfogyasztani. Ez ünnepi beszéd, közös imádságok és zsoltáréneklések kiséretében történt. Az utolsó vacsora tehát az Üdvözítő és tanítványainak közös imádságával és zsoltáréneklésével megszentelt ájtatosság volt. És mi volt ennek a drága, szent ájtatosságnak, közös imádságnak gyümölcse? A legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése, az egyházi rend szentségének és a szentmise áldozatnak a rendelése. Kell-e ennél beszédesebb példa?

Nen volt csekélyebb jelentőségében és áldásaiban az apostoloknak egy másik közös imádsága, ájtatossága. Az Úr mennybemenetele után, mint tudjátok, az apostolok nem távoztak el Jeruzsálemből, hanem Mesterük parancsához híven: „*ti pedig maradjatok a városban, mignem felruháztattok erővel a magasságból.*“ (Lukács 24, 49.) — „*visszatérének a hegyről Jeruzsálembe és mindnyájan álhatatosak valának egy szívvel-lélekkel az imádkozásban az asszonyokkal, valamint Máriával, Jézusnak anyjával és atyjafiaival egyetemben.*“ (Ap. csel. 1, 12. 14.) Ez a közös ájtatosság kilenc napon át tartott, mig azután a tizedik napon „*szétoszló nyelvek jelenének meg nekik, olyanok mint a tűz és leereszkedének mindegyikre. Ekkor mindnyájan betelének Szentlélekkel.*“ (Ap. csel. 2, 3.) És az apostolfejedelem hatalmas beszédére „*akik megfogadták szavát, megkeresztelkedének és körülbelül háromezer lélek csatlakozék aznap hozzájuk.*“ (U. o. 2. 41.) Ime a közös imádság és ájtatosság erejének másik, mindennél beszédesebb példája: a föld színét megújító Szentlélekisten eljövetele és az első egyházközség megalakulása. Mily felséges jutalom a közösen imádkozó lelkek számára!

Ugyancsak az apostolok idejéből veszem a harmadik példát a közös imádság és ájtatosság hathatós erejének bizonyítására. Mint tudjuk, Herodes király annnak idején Sz. Jakab apostolnak, János bátyjának kivégeztetése után elfogatta Pétert is, „*tömlöcbe veté s átadá őrizetbe négy-négy vitézből álló nagy őrségnek.*“ (Apost. csel. 12., 4.) Gondolhatjuk, K. H., hogy mily rettegés fogta el az első híveket ennek hírére és mennyire aggódhattak Péter életéért. Érthető, mit a Szentírásban olvasunk, hogy Máriának, János Márk anyjának házában „*sokan voltak egybegyülve és imádkoztak.*“ Lehetségesnek vélitek-e, hogy ezek a hívek ne imádkoztak volna a börtönben sínylődő apostolért, Sz. Péterért? A jó Isten megörvendeztette benne bízó híveit. Isten csodálatos módon szabadította ki Sz. Pétert börtönéből, ő pedig azon házhoz ment, hol a hívek imádkoztak. Csodálkozásuknál csak örömük volt nagyobb, mikor Pétert, kit már-már elveszettnek hittek, maguk között látták.

Azt hiszem, K. H., hogy ezek után fölösleges volna újból hangoztatni a közös imádságnak hathatós erejét. Úgy van, ahogy az Úr Jézus mondotta: „*Ismét mondom nektek, hogyha ketten közületek megegyeznek a földön bármely dologban, melyet kérnek, megnyerik azt Atyámtól, ki mennyekben vagyon. Mert ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok köztük.*“ (Máté 18, 19, 20.)

II.

Jöjjünk tehát össze, K. H., az Úr Jézus sz. nevében és egyezzünk meg, hogy egyházmegyeszerte minden városban és községben egy közös, nagy imanapot tartsunk *hálaadásul* a Megváltás kegyelmeiért, *engesztelésül* sok-sok tévedésünk és vétkeinkért, végül *könyörgésül* szegény, szomorú sorsra jutott hazánkért.

Tudom, hogy sokan, nagyon sokan voltatok, akik a Szentévet élő hittel és mély áhítattal megszenteltétek. Voltak a jubiláris év emlékére kisebb búcsújárások és egyéb ájtatosságok, most azonban arról van szó, hogy *mindnyájan együtt* ugyanazon napon és órában hálálkodjunk, engeszteljünk és könyörögjünk. Mindnyájan mindenütt — együtt. Urak és szolgák, férfiak és nők, az ifjúság és gyermekek; mindnyájan, a hadsereg tagjai, egyetemi professzorok és tanárok, tanítók és nevelők, egyetemi polgárok és tanulók; állami, vármegyei és városi hatóságok, községi előljárók; országgyűlési képviselők, földbirtokosok és bankárok, magántisztviselők és kereskedők, iparosok és munkások, mind, mind együtt hálálkodjanak a jó Isten színe előtt a Megváltás ezerkilencszáz éven át élvezett áldásaiért. Ha semmi másra nem gondolunk, csak arra a legszentebb és legdrágább kincsre, mellyel minket Jézus az utolsó vacsorán megajándékozott, arra a fény és üdvtengerre, melynek boldogító hullámai 19 századon át üdítették a krisztusi lelkek millióit és millióit, kezdve az első szentáldozástól az utolsó szent útravaló erőforrásáig, méltán felkiálthatunk: „*Mivel viszonozzam az Úrnak mindazt, amit velem cselekedett? Felemelem a szabadulás kelyhét és az Úr nevét segítségül hívom. Teljesítem az Úrnak tett fogadalmaimat egész népe előtt.*“ (115. Zsolt. 12-14.)

Vagy gondoljunk az első Pünkösd ünnepére, melyről szóltam, de ne csak arra, hanem gondoljunk arra a megszentelt lángra is, mellyel a Szentlélekisten bevilágította az Egyház útjait 19 század vérzivatarain át, mellyel hevítette a vértanúk és az evangéliumi magvetők seregeit ősvilágok rengetegeiben, arra a lángnyelvre, amely Sz. Pál, Aranyszáju Sz. János, Sz. Ambrus, Sz. Ágoston, nagy Sz. Gergely, a mézajku tanító Sz. Bernát és más igehirdető szónokok ajkán zengett, arra az éltető Lélekre, mely az első egyházközségtől kezdve a legújabban alakult egyházközségekben is lelkeket eleve-

nít és formál, erősít és vezet, kovácsol és forraszt, közösségbe fog, egységbe tömörít és századokon át fenntart. K. H., ha mind az öt világrész összefogna, hogy meghálálja mindazt a jót, áldást és üdvöt, melyet a Szentlélek árasztott az emberiségre 19 századon át, akkor sem volna sok egy közös, nagy imanap, mert „*mi mindnyájan egy Lélekkel egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár pogányok, akár szolgák, akár szabadok és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk.*,' (I. Kor. 12, 13.)

Hogy hálaérzetünk növekedjék, fordítsuk figyelmünket mindarra a sok jóra, mellyel az isteni Gondviselés elhalmozott bennünket attól az órától kezdve, mikor kiszabadította Sz. Pétert, az Anyaszentegyház fejét Heródes fogságából, egészen a legujabb időkig, mikor visszanyerte Szentatyánk, XI. Pius Pápa szabadságát. Tizenkilenc századon keresztül hányszor látszott úgy, hogy meginog Sz. Péter sziklája. De csak látszott, mert „*a pokol kapui nem vesznek erőt rajta*". (Máté 16, 18.)

Ha valaki K. Hiveim, ezeken elgondolkodik, lehetetlen, hogy a legbensőbb hálaérzet ne töltse el szivét. Ezért ajánljuk fel mélységes alázattal ezt az egy közös imanapot hálaadásul a Megváltás kegyelmeiért és áldásaiért és ne feledkezzünk meg arról, hogy a tizenkilenc század áldásaiból kilenc század áldásainak a mi egyházmegyénk is részese volt.

Minél tisztábban látjuk Isten jóságát és minél közvetlenebbül érezzük a végéhez közeledő Szentév jelentőségét, annál fájóbban esik visszaemlékezni sok-sok tévedésünkre és vétkeinkre, mulasztásainkra és hálátlanságunkra. Itt ne csak magunkra gondoljunk, hanem gyermekeinkre és atyánkfiaira is. Szentséges Megváltónk bizonyára nem azt érdemelte, hogy szidják, gyalázzák jóságáért, tanitásáért, szenvedéséért, haláláért és mindazért a sok gondért, melyet lelkünk üdvösségéért magára vett. Szent igaz, amit Sz. János evangéliumában olvasunk: „*Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért.*" (Ján 15, 23.) Szentséges Megváltónk még többet tett, életét adta nemcsak barátaiért, hanem ellenségeiért is: „*Ő engesztelés a mi büneinkért, és pedig nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ büneiért*". (I. János 2, 2.) Az „egész világ" szóban benne vannak az összes népek és nemzetek, az összes istentagadók és egyházüldözők. És ha itt Mexikóra, Spanyolországra és a vörös Oroszországra gondolunk, van bőséges okunk az engesztelésre. Ezért ne riadjunk vissza attól az egy közös imanaptól, penitenciális naptól. Vegyük magunkra ennek az egy vezeklési napnak minden terhét, hogy legalább némikép bizonyítsuk szeretetünket és hálánkat megváltó Jézusunk iránt.

Végül gondoljunk szegény, szomorú és inséges sorsra jutott hazánkra. A jó Isten, akinek szent Fia egykor a földön saját hazája és Jeruzsálem

pusztulása fölött sírt, bizonnyal kegyesen fogadja imádásunkat, hálaadásunkat és engesztelésünket akkor is, mikor szegény hazánkért könyörgünk. De, hogy ez a könyörgésünk minél hathatósabb legyen, kérjük meg hazánknak Nagyasszonyát, az édes Szűz Anyát, fordítsa ránk irgalmas szemét, hogy látva siralmainkat, legyen szószólónk szent Fiánál az égben. Mi nagyon jól tudjuk, mivel tartozik nemzetünk azért a sok kegyelemért, mellyel az Isten évszázadokon át elhalmozta, védte és oltalmazta. Mi lett volna e népből, ha az Úr Jézus szelid igája alá nem hajolt volna, ha török-tatár-dulás után megtépázva a kereszthez nem ragaszkodott volna? Talán kevés nemzet van a világon, mely többet szenvedett az elmult évszázadok során, mint a mienk és mégsem szédült a hitetlenség örvényébe. Ezért kérlek benneteket K. H., a Szentatya szavaival: „Imádkozzunk, testvérek, imádkozzunk, imádkozzunk!“

Ha jól megfontoljátok azt, amit a közös imádság és ájtatosság hathatós erejéről a Szentirásból vett példáimmal mondottam és a közös hálaadásról, engesztelésről és könyörgésről lelketekre akartam kötni, magatok is belátjátok és velem együtt valljátok, hogy nem is lehetne a Szentévet méltóbban és üdvösebben befejezni, mint nagy közös imanappal. Ne felejtsük el az Úr igéretét: „Amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek.“ Amen.

* * *

Jelen körlevelem a nagybőjt második vagy harmadik vasárnapján a hiveknek a szószékről felolvasandó és ezzel kapcsolatban az egész egyházmegye területén tartandó közös penitenciális napra vonatkozólag elrendelem, hogy

1. az itt emlitett hálaadó, engesztelő és könyörgő imanap f. évi március 23-án, a Fájdalmas Szűz Anya péntekén legyen.

2. Ezen a napon egyházmegyém minden plébániatemplomában szentségimádás tartandó egésznapon át, a végén Szentórával (L. V. Circ. 1933. 811/1933.)

3. Felkérem összes hiveimet, hogy e napon lehetőleg mindenki járuljon a szentségekhez és penitenciázzon. Legyen ez a nap önként vállalt szigorú bőjti nap, melyen mint régen szokásban volt, reggeltől estig főtt ételt nem eszünk és szeszes italt nem élvezünk.

4. Ajánljuk fel e napon önmegtagadásainkat, fáradalmainkat, kellemetlenségeinket, szenvedéseinket engesztelésül büneinkért és könyörgésül szegény hazánkért. Ugyanerre kérem a kórházakban, vagy otthon sinylődő beteg hiveimet is.

5. A penitenciális nap előtt Pécsett Székesegyházamban a husvéti szentgyónásra és szentáldozásra előkészitő három napi ájtatosság lesz férfiak részére. Nők részére hasonlóképen lelkigyakorlatok az Oltáregylet rendezésében.

A hivek mindezekről előre gondosan kioktatandók.

558
1934

A Világyház hálaadó imaórája a Szentév végén.

A Szentatya legmagasabb óhajának megfelelően a Szentév végén az egész katolikus világ ünnepélyes formában fogja kifejezni háláját az Úr Jézus két legnagyobb szeretetajándékáért: az Eucharistiáért és a krisztusi papságért.

Mi is örömmel csatlakozunk ehhez a szép mozgalomhoz és e célból a fent jelzett *egyházmegyei penitenciális naptól függetlenül* a következőképen rendelkezem.

1. Március 15-én délután 5 órakor Pécsett a szemináriumi kápolnában a gremiális papsággal ünnepélyes szentségimádást tartok. Az egyházmegye papságát pedig arra kérem, hogy ugyanezen órában kiki saját templomában tartson az egész világ papságával egyesülve hálaadó imaórát.

2. A hivek részére március hó 18-án, a nagybőjt V. vasárnapján a délutáni litániával kapcsolatban végzendő az ünnepélyes imaóra szentségkitétellel. Lélekben egyesüljünk az egész világon ugyanezen a napon megtartandó szentségimádással.

3. Végül ajánljuk fel az idei nagycsütörtöki szentáldozást hálaadásul az Eucharistia isteni ajándékáért s engesztelésül a sok megbántásért s buzditsuk lelkesen a hiveket, hogy minél többen járuljanak a Szentév végén a hálaadó és engesztelő szentáldozáshoz.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 15. Februarii a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚLI PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 2222

1934.

IV.

1199
1934

Decretum: preces indulgentiis ditatae.

Neminem latet quo pietatis studio, iubilari hoc anno, undevicesimo Reparationis nostrae exeunte saeculo, christifideles curaverint, specialissima veneratione ac cultu sacras imagines Jesu Christi cruci affixi prosequi, utpote aptissimas ad excitandum in eorum animis, cum memoria Dominicae Passionis, paenitentiam suorum peccatorum vitaeque emendationem.

Profecto haud poterat non summopere laetari Beatissimus Pater, qui hac praesertim de causa Jubilaeum extraordinarium indixerat, de tanto pietatis ac amoris in Christum Redemptorem incremento; imo ardenti flagrans desiderio hos pietatis sensus erga Dominicam Passionem in populo christiano, quantum possibile Ipsi foret, fovendi ac uberrimos spirituales fructus qui exinde sperari queunt, in audientia die 19. januarii proxime elapsi infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori concessa, haec quae sequuntur statuenda decrevit. Scilicet benigne excipiens plurium supplicationes qui petebant ut peculiaribus indulgentiis augerentur sive apprime agnita oratio quae incipit „En ego, o bone ac dulcissime Jesu . . .“ sive oratiuncula „Adoremus Te, Christe . . .“ toties a fidelibus iubilari hoc anno pie repetita, alteri precationi „En ego . . .“ — quae pro iis qui, confessi, sacra Synaxi refecti et ad intentionem Summi Pontificis orantes, eam coram imagine Jesu Christi Crucifixi pia mente fuderint, plenaria indulgentia iam est aucta — partialem indulgentiam decem annorum adnectere dignatus est, quoties eam devote et saltem corde contrito recitaverint; alteri vero precatiunculae „Adoremus Te, Christe . . .“ partialem indulgentiam trium annorum item adnectere, quoties ea devote et saltem corde contrito recitata fuerit. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Litterarum Apostolicarum expeditione. Contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Paenitentiariae, die 2 Februarii 1934.

L. Card. Lauri, Poenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius L. S.

1200
1934

In memoriam jubilaei humanae redemptionis.

Ssmus D. N. Pius, divina Providentia Pp. XI, ad finem fere anno iubilari vergente, qui sacratissimum Christi Redemptoris Cor nec non paternum Sui in terris Vicarii animum ineffabilibus consolationibus replevit, sponte sua indulgentiam quamdam peculiarem quasi mnemosynon quoddam eiusdem extraordinariae celebrationis, christifidelibus omnibus dilargiri volens, in audientia infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori die 16 vertentis mensis concessa, decrevit: Quoties fideles saltem corde contrito „Credo“ una cum precatiuncula „Adoremus Te, Christe . . .“ pio animi affectu in passionem ac mortem D. N. I. C. recitaverint, indulgentiam partialem decem annorum acquirere posse; indulgentiam vero plenariam, suetis conditionibus, semel in mense lucrari posse, si eamdem recitationem quotidie per integrum mensem peregerint. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Litterarum Apostolicarum expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Poenitentiariae, die 20 Fabruarii 1934.
L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

1201
1934

Ordinatio.

Die 8. mensis Aprilis i. e. Domin. in Albis in sacello Seminarii Episcopalis per manus Nostrae impositionem ad sacrum Diaconatus ordinem promovimus: *Josephum Arató, Alexandrum Fényi, Joannem Fodor, Adalbertum Nagy, Alexandrum Nagy, Colomannum Sárán, Josephum Tasnádi, Joannem Topp* subdiaconos.

1202
1934

Obitus Edmundi Kirschanek, Ludovici Szilvek et Stephani Ábrahám.

Tempore S. Quadragesimali praeterito placuit Providentiae divinae triplici dolore animos nostros afficere. Tres sacerdotes dioecesis nostrae, vix aliquot dierum spatio interposito, alius post alium, ad aeternam haereditatem evolarunt.

Quorum primus *Edmundus Kirschanek,* abbas t. S. Benedicti de Pécsvárad, parochus Pécsváradensis, die 24. Februarii lethali morbo confractus et sacramentis iterato pie refectus obiit. Annum agens 70-um per 46 annos s. altaris ministerio inservierat. Ab a. 1898. parochum egit in Baranyaszentistván, mox ab a. 1906. in Kiskőszeg, dein ab a. 1920. in Beremend, demum ab a. 1927. in Pécsvárad. Interim munus scholaris inspectoris ei in districtibus Baranyavár, Siklós et Pécsvárad commissum

fuerat. Praemio meritorum, quae multimoda agilique pro salute aeterna ac temporali fidelium acquisierat, a. 1932. titulo abbatiae S. Benedicti de Pécsvárad, a. vero 1933. dignitate Consiliarii Supr. Gubern. Regnic. Hung. condecoratus est.

Secutus est eum die 5. Martii *dr. Ludovicus Szilvek*, Praelatus domesticus S. S., Vicarius noster generalis eppalis, Praepositus Maior Ecclesiae nostrae Cathedralis, sacerdos iubiliaris, qui anno aetatis suae 80-o, sacerdotii autem 56-o multos dolores perpessus, sed sacramentis pie refectus in Domino obdormivit. Ab a. 1881. plus quam tria decennia in munere professoris philosophiae scholasticae et theologiae dogmaticae clero iuniori excolendo et erudiendo impendit. Plura ad disciplinas theologicas et profanas pertinentia luculenter conscripsit. Ingenio indefesso necnon alacri mentis acumine omnium admirationem promeruit. Anno 1891. nominatus est capellanus aulicus, 1892. assessor consist. et examinator prosynodalis, 1898. bibliothecarius eppalis. Canonicus actualis Ecclesiae Cathedrals eligitur anno 1906, anno vero 1915. ad titulum praepositi S. Nicolai-de Szepes-Landek elevatur. Anno 1923. nominatus est praelatus domesticus S. Sanct. et prodirector Theologiae, quo in munere usque ad extremum sedulo pro instruendis clericis dioecesanis adlaborabat. Ab anno 1926. munus Officialis Tribunalis adimpletus, anno 1930. effectus est vicarius generalis eppalis et praepositus maior Capituli Cathedr. Sumptibus suis ex beneficio parsimonia ineffabili collectis ecclesiis aedificandis succurrit. Memoria eius manet in generationes.

Die 25. Martii tertius decessit *Stephanus Ábrahám,* em. inspector schol. distr. Szentlőrinc, parochus Magyarszentiván-ensis, postquam gravi ac diuturna infirmitate affectus sacramenta moribundorum pio animo receperat. In quo fideles bonum pastorem animarum, nos autem optimum confratrem deploramus. Anno 1894. presbyter ordinatus, a. 1894. praebendatus Ecclesiae Cathedralis factus est. Mox a. 1903. administrator, deinde 1904. parochus nominatus est in Magyarszentiván, quam parochiam usque ad finem vitae maxima cum caritate Dei et proximi rexit. Per quinque annos etiam in munere inspectoris scholarum distr. Szentlőrinc fungebatur. Obiit in anno aetatis suae 64-o.

Animas denatorum confratrum fervidis ad aram praecibus, atque tribus sacris offerendis ven. clero dioecesano enixe commendo. R. i. p.

1203
1934

Beneficia parochialia *Magyarszentiván* et *Pécsvárad* ob mortem pastorum vacantia et iuri patronatus Illmi D. Emerici B. Biedermann de Turony Concursus pro parochiis

Magyarszentiván et Pécsvárad.

resp. Fundi R. Scientiarum Universitatis obnoxia concursui publico usque 1. Junii a. c. duratura exponuntur. Competentes in examine prosynodali approbatos hisce invio, ut recursus suos intra terminum praefatum patronis inscribendos ad Officium Dioecesanum submittant.

1204
1934

Personalia.

Ladislaus Dubniczky nominatus est admin. ad int. in Kurd, *Georgius Nagy* praef. in Emericano vero factus est admin. ad int. in Magyarszentiván.

Cooperatores translati sunt: *Desiderius Cséry* e Koppányszántó ad Kocsola, *Stephanus Miklósi* e Kocsola ad Himesháza, *Ladislaus Ventura* e Bükkösd ad Mozsgó, *Otto Curilović* e Paks ad Németbóly, *Carolus Báter* e Németbóly ad Paks, *Andreas Szeitz* e Püspöknádasd ad Grábóc in munere subsidiarii, *Edmundus Oberritter* e Rácmecske ad Németkér tamquam subsidiarius, *Josephus Bencze* e Kisszékely ad Szakály in munere subsidiarii, tandem ad Kővágószőllős ut cooperator, *Josephus Franz* e Himesháza ad Lánycsók in munere vicarii, *Josephus Wolf* e Mozsgó ad Bükkösd tamquam vicarius.

1205
1934

Gyermekek közös szentáldozása az orosz gyermekek lelki megmentéséért.

Az a leirhatatlan anyagi, de főleg lelki nyomor, amelyben orosz testvéreink és első sorban ugyanott a serdületlen ifjuság évek óta sinylődik, az a kárhozatos és istentelen irányzat, amely az iskola és sajtó utján tudatosan megmételyezni törekszik a zsenge lelkeket, arra inditotta Kis Szent Teréz tisztelőit, hogy az egész világ katolikus gyermekeit Kis Szent Teréz első szentáldozásának évfordulóján, május hó 8-án közös szent áldozásra gyüjtsék össze s ekként a gyermekek új keresztes hadjáratát indítsák meg az orosz gyermekek megmentésére.

Ezt a minden elismerésre méltó katolikus mozgalmat azzal ajánlom tiszt. lelkipásztoraim, hittanáraim és hitoktatóim figyelmébe, hogy buzdítsák a gondjaikra bizott gyermekeket, hogy minél tömegesebben járuljanak e napon vagy a rákövetkező vasárnap az Ur asztalához s ezuton eszközöljék ki számukra a hitben való állhatatosságot, az Isten és a felebarátok szeretetét, az angyali tisztaság és más keresztény erények felvirágzását.

Meg vagyok győződve, hogy ez a modern tharziciusi vállalkozás nemcsak fölöttébb kedves lesz a jó Isten előtt, hanem amint hatékonyan állitja be a gyermekvilágot a lelkek üdvéért folyó katolikus közmunkába és növeli szivükben a minden szenvedő embertestvért átölelő katolikus érzést, ép ugy eredményesen segíti majd elő Isten kegyelméből a veszendő orosz gyermeklelkek megmentését is az őket elnyeléssel fenyegető lelki örvényből.

1206
1934

Kat. Akció.

A pécsegyházmegyei Kat. Akció hivatalos lapja a havonként megjelenő Pécsi Kat. Tudositó. Az egyházmegyei tanács mult év októberében tartott ülésének határozatából kifolyólag a lapot az egyházmegyei plébániák kötelezőleg járatják. Az évi előfizetési díj 2 P 40 f, mely összeget a plébániák vezetői az egyházközségi pénztárból fedezhetik s csekklapon küldjék meg a lap kiadóhivatalának. A lap évi példányait beköttetve a plébániai iroda részére kell megőrizni. Felhivom a plébánosok figyelmét arra, hogy a Kat. Akcióra vonatkozó ügyek hivatalos intézése, a központi irányitás a lap utján történik. Tehát a kerületi esperesek és a plébániák vezetői kisérjék állandó figyelemmel a lap Hivatalos Részét s az abban foglalt ügyeket sziveskedjenek elintézni nem várva külön egyhm. hatósági körlevéli intézkedést. A Pécsi Kat. Tudositó nagy szolgálatot tesz a Kat. Akció munkájának s igy ajánlatosnak tartom, hogy a lap minél jobban elterjedjen s különösen azok kezébe jusson, akik a Kat. Akció szervezeteiben munkálkodnak.

1207
1934

Szent olajok ára.

A folyó évben kiosztott szent olajok plébániánként 1 pengőbe kerülnek. Ez az összeg a plébániatemplomok pénztárainak terhére — 1929. évi IV. körlevéli rendelkezésem 17. pontjának értelmében — a kerületi esperesek utján küldendő be.

1208
1934

Schematismus ára.

A nemrég megjelent 1934. évi Schematismus ára példányonkint 4·50 pengő. Az összeg a Pécsegyházmegyei Takarékpénztár csekklapján „Schem" jelzéssel mielőbb beküldendő.

120[illegible]
1934

A jövedelem- és vagyonadó ügyében kimutatás küldendő az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz.

A jövedelem- és vagyonadóról szóló 1927. évi 300 P. M. sz. hivatalos összeállitás 49. §-ának 1. bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a m. kir. pénzügyminiszter ur rendelettel intézkedhetik abban az irányban, hogy a jövedelem- és vagyonadó megállapitása szempontjából jelentőséggel biró tények és adatok miként gyüjtessenek össze és bocsátassanak az adókivető hatóságoknak és közegeknek rendelkezésére. Az ehhez a rendelkezéshez füzött utasitás 4. bekezdése pedig továbbmenően azt rendeli el, hogy az adókivetések céljára külön készült adatokon kivül a jövedelem- és vagyonadókötelesek összeirása során fel kell használni mindazokat a

rendelkezésre álló hivatalos iratokat és az azokban foglalt adatokat is, amelyek az emlitett adóknak a kivetése során, az adóalapoknak helyes meghatározása céljából, célszerüen felhasználhatók.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 793/1934. I. főosztály szám alatt hozzám érkezett megkeresésére a m. kir. pénzügyminiszter ur 19.009/1934. VII. a. számu rendelkezése folytán utasitom a felügyeletem alá tartozó összes egyházközségeket, egyesületeket, valamint a női szerzetes rendeket és bármily néven nevezendő egyházi intézményeket, alsófokú egyházi hatóságokat, és hivatalokat arra, hogy a folyó évtől kezdődően a naptári év folyamán előálló minden Egyezer (1.000) pengőt elérő, illetőleg meghaladó utalványozást kimutatásba foglalva havonkint, a következő hó 10-éig az adókivetésnél leendő felhasználás céljából a saját székhelyére illetékes pénzügyigazgatósággal közöljenek. A kimutatásba a következő adatok foglaltassanak: az utalványozás alapját képező szolgáltatás rövid ismertetése, az utalványozott neve, lakhelye illetve telephelye és az utalványozott összeg.

Amennyiben az utalványozás (kifizetés) bérleti, haszonbérleti, épitési, szállitási, fuvarozási, szolgálati, (munkavállalási) vagy egyéb szerződés alapján részletekben történik, ugy nevezett miniszter ur azokat a részletösszegeket is kéri a kimutatásba felvenni, amelyek az 1.000 pengőt nem érik el, illetőleg nem haladják tul.

Az utalványozó hatóságok által kiállitandó kimutatásokba, az adatszolgáltatás teljességének a biztosítása érdekében, minden utalványozást (kifizetést) amely az esetleges üzemek, vagy az utalványozási joggal felruházott alárendelt hatóságok (hivatalok), valamint az önálló kezeléssel biró intézetek, alapok, alapitványok stb. által történik, fel kell venni, arra való tekintet nélkül, hogy a kifizetéssel kapcsolatos kiadás milyen módon nyert elszámolást.

Elrendelem azt is, hogy amennyiben az 1933. év folyamán 10.000 pengőt kitevő, vagy ennél magasabb kiutalás előfordulhatott, ezek az egyházközségek intézetek, vagy intézmények stb. a végösszegükben 10.000 pengőt meghaladó összes utalványozásokat (kifizetéseket) a fentieknek megfelelően egybegyüjtve és kimutatásba foglalva az 1934. évi adókivetési munkálatok során leendő feldolgozás és felhasználás céljából legkésőbb április hó 15-ig küldjék meg az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságnak.

1210
1934

Lelkészek utlevélkiállitási dija.

Tudomásul vétel céljából közlöm tiszt. Papságommal, hogy a m. kir. belügyminiszter urnak 178 016/1933. B. M. számu körrendelete értelmében

a bevett és elismert vallásfelekezetek lelkészei az utlevél kiállítási dij fizetése szempontjából közszolgálati közalkalmazottaknak tekintendők és ezért utleveleik után az alacsonyabb utlevélkiállítási dijat és bélyegilletéket fizetik.

Ezen kedvezmény azonban kizárólag a lelkészkedést folytató papokat illeti meg.

1211
1934

A Kat. Akció Országos Elnöksége ez évben is Budapesten lelkipásztorok részére konferenciát rendez. Az idei konferenciának főgondolata annak kifejtése, hogy miként tehetnénk az egyházközségeket befelé elevenné és miként építhetnénk ki tökéletesen kifelé. A konferencia idejére és programmjára vonatkozó tudnivalókat az Országos Elnökség közölni fogja az összes plebániákkal. Itt csak felhivom a figyelmet és kivánatosnak tartom, hogy ezen lelkipásztori konferencián az egyházmegyei papság is a lehetőség szerint vegyen részt.

Lelkipásztori konferencia.

1212
1934

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minister úr 5316/1934. I. főosztály számu véghatározatában kimondotta azt, hogy figyelemmel az 1929. évi 74.378 P. M. rendeletre, továbbá az 1922. évi XXXIII. t. c. rendelkezéseire az alkalmazottak kereseti adója alapján százalékos adó nem vethető ki. Az alkalmazottak kereseti adója alá eső adózókra, amennyiben az egyházközségi adó kivetésének alapjául szolgáló más állami alapadót nem fizetnek, továbbá azokra, akik az egyházközségi adó kivetésének alapjául szolgáló adók egyikével sincsenek megterhelve, egyházi adót csakis osztályadó, vagyis egyéni teherbirását figyelembe vevő alakban lehet kivetni.

Közalkalmazottak egyházi adózása.

1213
1934

Budapest székesfőváros ugy mint a mult években, a folyó év nyarán is gondoskodni kiván a testileg leromlott, fejlődésben hátramaradt szegénysorsu fővárosi gyermekek vidéki nyaraltatásáról.

A még mindig ránk nehezedő gazdasági válság miatt a főváros szegény népének nyomora nem enyhült. Az inség az iskolás gyermekek általános egészségi állapotát olyannyira aláássa, hogy közülük nagyon sokan rászorulnak egészségük helyreállitására.

Azért a székesfőváros e mozgalmának felkarolása minden hazafiasan és keresztény módon gondolkodó embernek elsőrendü kötelessége. Szeretettel kérem tehát ujból tiszt. papjaimat, hogy ezt a nemes mozgalmat, ame-

A székesfőváros gyermeknyaraltatási akciója.

lyet a főváros vezetősége kezdeményezett, a saját hatáskörükben tőlük telhetőleg támogassák és az iskolákat erre a célra — *ezennel megadott hozzájárulásommal* — ingyen átengedjék.

A főváros olyan egyházközség részére, amely fővárosi gyermekek csoportos nyaralásáról gondoskodik, biztosítja ugyanolyan számu gyermekcsoportnak a fővárosban az üdüléssel kapcsolatos tanulmányut tartamára a teljes ingyenes ellátást.

1214
1934

Irodalmi művek ajánlása.

1. *Uj földrajzi segédkönyv. Dezső Lipót* szombathelyi vezető kir. tanfelügyelő *„Magyar Hazám"* cimű művét, amelyet a Katholikus Iskola 1934. február 1. számában már részletesen ismertetett, a főhatóságom alá tartozó elemi, továbbképző, polgári iskolák és tanitó-tanitónőképzőintézetek igazgatóságainak az iskolai könyvtárak részére beszerzésre nemcsak engedélyezem, hanem igen melegen ajánlom is. Megengedem azt is, hogy szóbanforgó könyv említett iskolákban segédkönyvül is legyen használható. A könyv ára 3 P 90 fillér, s közvetlenül a szerzőnél szerezhető be.

2. *A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége* (Budapest, VIII. Mária-u. 7.) a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége kiadásában megjelentette a *„Magyar Uriasszonyok háztartása"* és *„Magyar Uriasszony Otthona"* cimü könyveket. A két könyv felöleli mindazt, amiről minden háziasszonynak és leendő háziasszonynak tudomást kell szereznie. A könyveket közérdekü tartalmuknál fogva szivesen ajánlom tdő Papságom és k. Hiveim figyelmébe.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 20. Aprilis, a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

GUNÁNTUL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 2596

1934.

V.

1880
1934

SS. Pontifex pro stipe Petriana gratias agit.

Litteras Eminentissimí Cardinalis Secretarii Status, quibus Augustissimus Pontifex noster, Pius Papa XI. pro oblata cleri populique fidelis Dioecesis nostrae stipe Petriana grates reddi iussit, hic in extenso publico.

„Segretaria Di Stato Di Sua Santita No. 133310. Dal Vaticano, díe 17 maii 1934. Excme ac Revme Domine, Haud parvo mihi honori duco gratum Beatissimi Patris animum tibi deferre, quo recens abs te nomine ditionis istius exhibitam (Pengő 3.500) Petrianam stipem excepit. Sanctitas Sua exploratum vestrum obsequium et amorem magnopere diligens, supplex a Dei miseratione petit, ut coelestia auxilia et munera ubertim vobis delabantur. Horum optatorum comes necnon paternae benevolentiae pignus tibi ditionique tuae Apostolica Benedictio accedat. Interea qua par est observantia me obsigno Excellentiae Tuae addictissimum E. Card. *Pacelli.*

1881
1934

Decretum. Dies, quem dicunt, Eucharisticus indulgentiis ditatur.

Quo magis magisque apud fideles in Augustissimum Eucharistiae Sacramentum cultus foveretur, Ssmus D. N. Pius Pp. XI., haud paucis editis Decretis, vel novis prorsus vel amplioribus illis indulgentiis, a suis Praedecessoribus salutariter concessis, nonnullas eucharisticas functiones nec non quaedam pia eucharistica exercitia variasque preces, penes eosdem fideles magis in usu, maximo cum horum profectu et gaudio augere dignatus est.

Adhuc tamen his spiritualibus beneficiis perquam laudabilis ille carebat mos, postremis his temporibus late in catholicum Orbem inductus, — iis haud exceptis locis, in quibus pium XL Horarum exercitium etiam constitutum est, — unum scilicet integrum diem impendendi, qui appellari usu venit *Dies Eucharisticus,* semel vel pluries in anno in adorationem et

venerationem huius Augustissimi Sacramenti. Et hoc quidem tum solemni Ssmi Sacramenti expositione a mane usque ad vesperas, tum oblatione sacrificii Missae, tum accessione fidelium ad sacram mensam, tum denique functionibus et concionibus sacris, directis ad fidem in hoc fidei mysterium magis firmandam, ad spem erigendam et caritatem inflammandam in Christum Dominum sub speciebus eucharisticis praesentem et amore nostrum flagrantem, atque ita ad aliquam reparationem pro facultate cuiusque nostra Ei exhibendam ob iniurias, quas praesertim perditi et ingrati homines Eidem haud raro in hoc ipso Sacramento, ineffabili Sui erga nos amoris pignore, inferre non verentur.

Porro nemini dubium, quominus tanta fidei ac amoris significatio in Augustissimum Eucharistiae Sacramentum, quam haec omnia praestant, dignam Diei Eucharistici celebrationem ad incrementum quam maximum huius cultus rationem aptissimam exhibeat. Quod mature perpendens, Beatissimus Pater, ad hoc incrementum magis magisque fovendum, pro eximia Sua in hoc Sacramentum pietate, statuit Diei Eucharistici celebrationem magnis ditare indulgentiis; quarum elargitio, — cum ostendat quanti ipsa Sancta Sedes eamdem faciat celebrationem, utpote directam ad impensius colendum illud Sacramentum, quo Ecclesia quotidie alitur ac roboratur, — ad hanc ipsam celebrationem maiori cum frequentia, pietate ac religione peragendam fideles alliciat.

Itaque in ipsa prima audientia, infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori post solemnem commemorationem undevicesimi exeuntis saeculi ab institutione huius Sacramenti, id est die 6 Aprilis vertentis anni concessa, Sanctitas Sua indulgentias, quibus pium XL Horarum exercitium Decreto „Invecto feliciter" diei 24 Julii anni 1933 auxerat, ad Diei quoque Eucharistici celebrationem extendere benigne dignata est.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Poenitentiariae, die 10 Aprilis 1934. *I. Card. Lauri,* Poenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

1882
1934

Decretum. Invocatio ad s. crucem indulgentiis augetur.

Ssmus D. N. Pius div. Prov. Pp. XI., in audientia infra scripto Cardinali Poenitentiario Maiori die 16 mensis Martii currentis anni concessa, benigne elargiri dignatus est Indulgentiam partialem quingentorum dierum, a christi fidelibus lucrandam quoties invocationem „O Crux, ave, spes unica" saltem corde contrito ac pia mente recitaverint, et plenariam suetis conditionibus semel in mense acquirendam, si quotidie per integrum mensem

eamdem recitationem peregerint. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae, die 20 Martii 1934.

L. Card. Lauri, Poenitentiarius Maior. *I. Teodori*, Secretarius. L. S.

1883
1934

Tempore autumnali a. c. Visitationem dioecesis Canonicam in distr. Mágocs et Gödre instituere Confirmationemque distribuere intendimus sequenti ordine: Ordo Visitationis Can. et S. Confirmationis.

Die 9.	Sept.	Szászvár	Die 17.	Sept.	Mecsekjánosi
„ 10.	„	Kárász	„ 18.	„	Magyarszék
„ 11.	„	Köblény	„ 19.	„	Magyarhertelend
„ 12.	„	Bikal	„ 20.	„	Sásd
„ 13.	„	Mágocs	„ 21.	„	Vásárosdombó
„ 14.	„	Alsómocsolád	„ 22.	„	Gödre
„ 15.	„	Szalatnak	„ 23.	„	Baranyszentgyörgy
„ 16.	„	Kisvaszar	„ 24.	„	Felsőmindszent

Die 25. Sept. Abaliget
„ 26. „ Hetvehely.

1884
1934

Cooperatores translati sunt: *Aemilius Bucz* e Hőgyész ad Apar ut administrator; *Edmundus Oberritter* e Rácmecske ad Hőgyész. Personalia.

Cum permissione ministerii de rebus internis sequentes sacerdotes dioecesani susceperunt cognomina hungarica: *Ferdinandus (Herger) Örösuri* admin. in Hird, *Joannes (Wagner) Várkonyi* director spir. Seminarii, *Franciscus (Mihalecz) Merényi* et *Carolus (Szvetics) Szentes* praebendati Eccl. Cathedr., *Georgius (Schmidt) Solymár* coop. in Bonyhád, *Carolus (Wagner) Himesi* coop. in Villány.

1885
1934

Felkérem tiszt. papságomat, hogy értesítsék a papi pályára hivatást érző ifjakat, hogy a pécsi papnevelő intézetben a szokásos felvételi vizsgálat f. évi junius 30-án és julius 1-én fog megtartatni. Felvétel a papnevelő-intézetbe.

A legalább négy gimnáziumi osztályt végzett pályázók a felvételre keresztlevelükkel, utolsó évvégi bizonyítványukkal, s az illetékes plébánostól és hittanártól kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal f. év junius hó 30-án a délelőtti órákban jelentkezzenek a papnevelőintézet aligazgatójánál, aki őket

a szükséges utasításokkal el fogja látni. Az orvosi vizsgálatot az intézeti orvos teljesíti, a felvételi vizsgálat julius hó 1-én d. e. 10 órakor fog megejtetni. Megfelelő bizonyítvány és orvosi vélemény mellett a német és horvát nyelvet is beszélők előnyben részesülnek.

Akik a felvételi vizsgálat ideje alatt ingyenes szállást és ellátást igényelnek, jelentsék be jövetelüket a papnevelőintézet aligazgatójánál.

A nm. püspöki kar határozata értelmében a növendékek az összes magyar szemináriumokban mérsékelt ellátási dijat tartoznak fizetni. Az egész évi ellátási dij a pécsi szemináriumban 240 pengő, jeles előmenetelü, szegény tanulók további kedvezményben részesülhetnek. Mivel ez az ellátási dij oly alacsony, hogy az évi költségeknek csak kicsiny részét teszi ki, felkérem tiszt. papjaimat, hogy csak a legritkább és igazán méltánylást érdemlő esetekben tegyenek javaslatot ennek leszállitására.

1886
1934

Csendes sz. mise után végzendő ima új magyar szövege.

A nm. püspöki Kar újból megállapította a XIII. Leó pápa által elrendelt és a csendes sz. misék után végzendő imádságnak pontos magyar szövegét és az új szövegnek általános és egységes használatát elrendelte. Az imádságnak magyar szövegét a latin szöveggel együtt közös lapon két példányban minden plébánia részére a jelen körlevélhez csatoltan azzal küldöm meg, hogy egyházmegyémben ezentúl e szövegnek használata általánosan kötelező. Az esetleg szükséges többi példányok a pécsi Dunántúl Nyomda R. T.-nál megrendelhetők a templompénztár terhére. Ára példányonkint 8 fillér, a csomagolás és portó díja több példány esetén is 12 fillér.

1887
1934

Rosenberg és Bergmann müveinek elitélése.

Az Apostoli Szentszék *Rosenberg Alfréd „Der Mythus des XX. Jahrhunderts"* és *Bergmann Ernő „Die deutsche Nationalkirche"* című műveit a f. évi február hó 9-én közzétett dekrétumaival indexre helyezte és elitélte.

1888
1934

Keresztelési bizonylat kiadása.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr kérésére felhívom a plébániák vezetőit, hogy ha az állami anyakönyvezés életbelépte előtt születettek részére névmagyarosítási célokra oly egyének kérnek keresztlevelet, kik a szokásos taxát megfizetni szegénységük miatt nem tudják, a keresztlevél helyett értesítőt vagy keresztelési bizonylatot díjmentesen adjanak ki.

1889
1934

A Szent László Társulat ajánlása.

A nm. magyar püspöki Kar határozatához hiven külföldre szakadt magyarok lelki gondozását munkáló Szent László Társulatot a tiszt. papság és k. Hiveim pártfogásába ajánlom és a Szent László ünnepét követő vasárnap már régebben elrendelt templomi gyüjtést megujítom, hogy a Társulat megnövekedett feladatát teljesíteni tudja.

Jelen körlevelemmel propaganda füzetet és csekklapot is mellékelek. A tiszt. papság a füzetből adatokat meríthet, amelyekkel a hiveket áldozatkészségre buzdíthatja.

1890
1934

Lelkigyakorlatok a kőszegi missziós szemináriumban.

Az Isteni Igéről nev. Társaság kőszegi házfőnöksége arról értesít, hogy az ottani missziós szemináriumokban zárt lelkigyakorlatokat tartanak az idei nyártól kezdődőleg. 25 külön szoba áll rendelkezésre. A lelkigyakorlatok programmja a következő:

1934. julius 1-től julius 5-ig férfiaknak, julius 5-től 9-ig világi tanároknak és más férfiaknak, julius 9-től julius 13-ig a tanítóknak, julius 27-től julius 31-ig a Credo tagjainak és más férfiaknak, augusztus 1-től 5-ig férfiaknak, augusztus 6-tól 10 ig férfiaknak, augusztus 11-től 15-ig férfiaknak, augusztus 17-től 21-ig tisztviselőknek, augusztus 21-től 25-ig papoknak, augusztus 27-től 31-ig papoknak. — Az őszi és tavaszi hónapokban földmiveseknek.

Az első este 7 órára kell megjelenni. Az egész időre a díj 15 P. A földmives és iparos csoportoknak egyszerűbb ellátás mellett 12 P.

1891
1934

Ingyen lakás napi misézés ellenében a harkányi máv. üdülőházában.

Szívesen közlöm, hogy a Máv. Alkalmazottak Rudolf Trónörökös Egyesülete napi misézés ellenében díjtalanul ad külön szobás lakást harkányi üdülőházában egyházmegyém tiszt. papjainak. Élelmezés nagyon mérsékelt díjazás mellett ugyanott kapható.

Jelentkezni lehet vagy közvetlenül az üdülőház igazgatóságánál, vagy az egyhm. hatóságnál.

1892
1934

Irodalmi művek ajánlása.

1. *Dr. Paar István,* győri székesegyházi kanonok a vasárnapi evangeliumokhoz homiletikus magyarázatokat és vázlatos feldolgozást adott ki. A tudományos alapossággal és gyakorlati érzékkel megírt művet lelkipászto-

roknak és szónokoknak szivesen ajánlom. Megrendelhető a szerzőnél, ára kötetenkint 2.50 P.

2. *Kausz József „Esküvői beszédek"* címen egy kötet hosszabb-rövidebb szentbeszédet adott ki esketések alkalmára. A beszédek különböző szerzőktől valók és a legváltozatosabb életkörülmények közt levő jegyesekhez intéztettek. A lelkipásztorkodó papság figyelmét szivesen hivom fel e gyüjteményre annál is inkább, mert a kiadvány tiszta nyeresége templomépitést szolgál. Ára 5 pengő. Megrendelhető a következő cimen: Kausz József, plébános, Hévizgyörk, Pestmegye.

3. A *Magyar Kórus* Szerkesztősége (Bpest., I., Fery Oszkár-u. 55.) *„Harmonia Sacra"* címen egyházi énekgyüjteményt jelentetett meg, amely 448 oldalon 300 éneket — ezekből 211 magyar templomi népének, a többi latin mise, Ecce Sacerdos stb. — tartalmaz négyhangu vegyeskarra, különös tekintettel középiskolai énekkarok képességeire.

Hitoktatók, énekkarvezetők nagy hasznát vehetik a műnek. Ára vászonkötésben 4 P. Több példány megrendelése esetén kedvezményesen 3.60 P.

4. *P. Angyán Aurél,* O. F. M. simontornyai ferences atya történelmi művét, *„Gyüd vidéke és a siklósi vár eredete történelmi megvilágitásban"* címen szivesen ajánlom tdő papságom és híveim figyelmébe. Nagy gonddal és a tárgy szeretetével megírt munka, amely sok olyat tartalmaz, ami a pécsi egyházmegyét érdekelheti. Ára a szerzőnél 1 P.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 16. Junii, a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚLI PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. PÉCS 2905

1934.

VI.

2220
1934

A jubileumi év kiterjesztése.

Örömmel közlöm tiszt. papjaimmal és kedves híveimmel, hogy Szentséges Atyánk XI. Pius Pápa a megváltás 19 százados jubileuma alkalmából engedélyezett rendkívüli szentévet, amely annyi kegyelemnek és lelki megujulásnak volt forrása az örök városba zarándokló hívők számára, „Quod superiore anno“ kezdetű apostoli rendeletével, — amelyet egyházmegyém minden papja részére magyar fordításban ./. a. csatoltan ezennel megküldök — ez évi fehérvasárnaptól (április 8.) jövő évi fehérvasárnapig (1935. április 28.) az egész világra kiterjesztette.

Ezzel kapcsolatosan felkérem egyházmegyém tiszt. lelkipásztorait, hogy a Szentatya parancsának megfelelően híveiket e búcsúkegyelmek felől kellően kioktassák és a búcsú elnyerésének feltételeit az apostoli rendelet értelmében megismertessék. Az apostoli konstitucióhoz a pécsi egyházmegyére nézve a következőket kívánom hozzáfűzni:

Székvárosomban az előírt templomlátogatások végzésére a székesegyházat és másik három plébániatemplomot jelölöm ki. Egyebütt, ahol nincs négy templom, amelyben a legméltóságosabb Oltáriszentség legalább a látogatások idején őriztetnék, ott a plébániatemplomban, illetve a meglévő ilyen templomokban és nyilvános kápolnákban kell végezni a látogatásokat úgy, hogy a látogatások összege 12 legyen. E templomok kijelölésére az illetékes plébánosokat jelen soraimmal felhatalmazom. Ugyanők jelöljék ki híveiknek a jubileumi oltárokat is, ahol az előírt imádságok elvégzendők.

Fölötte ajánlatos, hogy a hívek ünnepélyesen, közös ájtatosság keretében végezzék a jubileumi templomlátogatásokat. Ép azért az apostoli rendelet VII. 2. és 3. pontja értelmében felhatalmazom a plébánosokat, szerzetes előljárókat, egyesületek és társulatok papi vezetőit, a nevelőintézetek papi igazgatóit, iskolák hitoktatóit, hogy a közös ájtatosságok

alkalmával az előírt templomlátogatások számát leszállíthassák. Magán vagy nem ünnepélyes jubileumi ájtatosságok végzői számára a plébánosok ugyancsak jelen felhatalmazásom alapján leszállíthatják az előírt templomlátogatások számát, vagy átváltoztathatják más jócselekedetekre.

Az apostoli poenitentiaria az apostoli rendelethez a jubileum idejére engedélyezett különféle fakultások magyarázata gyanánt „Monitum“ címmel instrukciót adott ki, amelyet tiszt. papságomnak tanulmányozás és lelkiismeretes betartás végett itt adok közre.

„Edita hesterno die Apostolica Constitutione „Quod superiore anno,” per quam universale extra ordinem lubilaeum ad totum catholicum orbem extenditur, summopere interest, ut quae in eadem decernuntur, accurate prudenterque in usum deducantur.

Ut vero id facilius ac tutius effici queat, SS.D.N.Pius divina Providentia Papa XI. iussit, quemadmodum per elapsum piacularem annum in confessariorum utilitatem almae huius Urbis commodum ita nunc in totius orbis confessariorum utilitatem haec, quae sequuntur, monita edenda esse, eademque edixit quam diligentissime ab omnibus esse servanda.

I. Noscant imprimis in compertoque habeant confessarii se extraordinariis hisce facultatibus uti posse dumtaxat erga poenitentes qui ad confitendum accedant ea mente et sincera voluntate ut Jubilaei veniam consequentur; attamen si poenitens, mutato proposito, ab acquirenda indulgentia lubilaei destiterit, atque cetera opera imperata intermiserit, omnes absolutiones censurarum, si eas excipias, quae ad reincidentiam datae sint, itemque commutationes et dispensationes concessae in suo robore permaneant.

Confessarii his facultatibus in foro interno etiam extra-sacramentali uti possunt, dummodo de peculiaribus facultatibus ne agatur pro quibus forum sacramentale expresse requiratur.

Parochi tamen peculiarem facultatem habeant iubilares visitationes dispensandi, contrahendi ac commutandi ad normam Constitutionis „Quod superiore anno“ sub n. IX, 10, non modo cum de paenitentibus agitur, sed etiam cum de singulis fidelibus singulisque familiis paroeciae suae.

II. Facultas absolvendi a peccatis et a censuris ac dispensandi ab irregularitatibus hisce finibus continetur atque circumscribitur, ut per piacularis anni celebrationem semel tantummodo cum eodem paenitente exerceri queat, cum scilicet ipsemet iubilarem veniam primum lucretur itemque tum solummodo, cum paenitens ab alio confessario, a die octava Paschatis huius anni a peccatis et a censuris absolutus iam non fuerit vel ab irregularitate dispensatus (cfr. Const. „Quod superiore anno“, sub n. IX, 13). Itaque summopere

necesse est confessarios, ut munere suo rite fungantur, a quolibet paenitente hisce peccatis, censuris, vel irregularitate irretito exquirere ;

1. utrum iam iubilarem veniam, a die octava Paschatis huius anni, lucrifecerit necne ;

2. quodsi eam non lucrifecerit, num, anno piaculari vertente, a peccatis vel a censuris reservatis iam absolutus fuerit; atque id ipsum tum requirat, cum paenitens se sistat aliqua irregularitate irretitus.

Etenim si ipse a die octava Paschatis huius anni vel iam iubilarem veniam lucratus fuerit, vel iam fuerit a peccatis et a censuris absolutus, vel denique ab irregularitate dispensatus, absolutionem et dispensationem eiusmodi iterum obtinere non potest.

III. Confessarii praediscant ac memoria teneant indicem peccatorum, censurarum, paenarum impedimentorumque omnium, quorum absolutio, vel dispensatio in facultatibus sibi concessis non comprehenditur; si qua, autem eiusmodi occurrerint, meminisse eos oportet, non aliter posse se paenitenti providere, quam iis religiose servatis quae Codex praescribit can. 2254, 2290, 1045. § 3.

IV. Non praetermittant suam cuique paenitenti salutarem paenitentiam sacramentalem imponere, etiamsi sibi coniicere iure liceat paenitentem plenissimam lubilaei veniam esse censecuturum.

V. Si quis in occultas censuras ob partem quoquo modo laesam inciderit, eum ne ante absolvant, quam parti laesae, etiam scandalum reparando damnumque sarciendo, satisfecerit; aut saltem si eiusmodi satisfactionem praestare ante non possit, vere graviterque promiserit se, cum primum licuerit, satisfacturum.

VI. Confessarii, qui a censuris etiam publicis absolvere possunt, hoc exploratum habeant :

Qui aliqua censura fuerint nominatim affecti vel uti tales publice renuntiati, non posse eos tamdiu lubilaei beneficio frui quandiu in foro externo non satisfecerint prout „de iure". Si tamen contumaciam in foro interno sincere deposuerint et rite dispositos sese ostenderint, posse, remoto scandalo, in foro sacramentali interim absolvi ad finem dumtaxat lucrandi lubilaeum cum onere quam primum subiiciendi etiam in foro externo ad tramitem iuris.

VII. Ad peccatum quod attinet, per can. 894 reservatum ratione sui, confessarii absolutionem ne impertiant nisi, paenitens falsam denuntiationem formaliter retractaverit, et damna, si qua inde secuta sint, pro viribus reparaverit, imposita insuper gravi et diuturna paenitentia.

VIII. Si de casu agatur, etiamsi occulto, de quo in can. 2342, prohibeant, sub paena reincidentiae, quominus paenitens in posterum ad illam religiosam domum eiusque ecclesiam accedat. Firmis quidem manentibus paenis, de quibus sub n. 2. eiusdem canonis agitur.

IX. Religiosos, apostatas a religione, ab excommunicatione can. 2385 lata ne absolvant, quamdiu extra Ordinem permanserint; attamen, si ii firmum habeant propositum ad religionem suam redeundi, congruo iisdem praefinito ad id exsequendum tempore, in foro interno absolvant ea condicione ut in censuram recidant, si intra praefinitum tempus ad religionem non redierint. At ii moneantur se, quamdiu extra suae religionis domum commorentur, ab actibus legitimis ecclesiasticis excludi, privilegiis omnibus suae religionis privari, Ordinario loci commorationis subiici, atque obnoxios esse, etiam postquam redierint, aliis paenis in can. 2385 statutis. Religiosus autem fugitivus, etiamsi ex Constitutionibus suae religionis in excommunicationem inciderit, absolvi, rite dispositus, in foro interno poterit, imposita obligatione ad religionem quam primum redeundi, eadem ratione eademque sub reincidentiae paena, ac pro apostatis a religione cautum est: praeterea, si sit in sacris, ea lege, ut suspensionem observet can. 2386 statutam.

X. Cum de votorum commutatione agitur, id latiore quadam ratione accipiatur, ita quidem ut confessarii, pro sua ipsorum prudentia, in opera etiam minoris meriti vota commutari possint.

XI. A lectione librorum prohibitorum, eorum praesertim qui in can. 2318 § 1 sub excommunicationis paena vetantur, ne quemquam absolvant, nisi is libros, quos penes se retinet, Ordinario aut confessario ipsi aut alii, qui facultatem eosdem retinendi habeat, ante absolutionem tradiderit; sin minus, se eos, cum primum potuerit, destructurum aut traditurum, serio promiserit.

XII. Ad facultatem quod attinet sacras visitationes commutandi vel dispensandi, haec animadvertenda sunt:

1. Cum aliquis dispensationem obtinuerit unam vel alteram ecclesiam aut oratorium invisendi, nulla facta obligatione aliam ecclesiam vel oratorium per commutationem visitandi, noverit idem sacras visitationes duodecim semper habendas esse, quae proinde in reliquis ecclesiis vel oratoriis fieri debent. Dispensatio enim alicuius ecclesiae visitandae idem non est ac sacrarum visitationum numeri imminutio.

2. Si quis vero, praeter dispensationem alicuius ecclesiae visitandae, sacrarum etiam visitationum numeri imminutionem petat, confessarii tot preces eidem recitandas praescribant, quot visitationes dispensatae fuere; quae quidem preces haud absimiles illis esse debent quae in sacris visitationibus adhibentur.

3. Si quis interdum, animo sacras visitationes rite peragendi, ad ecclesiae fores pervenerit, aditu ad eam iam clauso vel quavis de causa impedito, tum satis erit ad easdem fores praescriptas preces recitare. At visitatio pia ac devota sit oportet, idest facta animo Deum colendi; quem quidem animum ipsa exterior reverentia aliquo modo patefaciat.

4. Vocales preces, quae praescribuntur, alternis etiam vocibus recitari possunt. Mutis vero can. 936 consulitur.

XIII. Cum quatuor ecclesiarum visitatio non sit opus per se praeceptum, sed tantummodo iis impositum qui libere velint Iubilaei veniae participes fieri, id visitationis onus, quotiescumque a confessariis privilegiatis debet, ex rationabili causa, totum vel ex parte paenitentibus remitti, ne commutetur in alia opera, quae ad peragenda paenitens sit alio obligationis proprie dictae titulo adstrictus.

XIV. Confessio et Communio ad lucrandam piacularis anni veniam imperatae nihil refert utrum visitationibus quatuor ecclesiarum antecedant, an interponantur vel succedant; unum refert et necesse est, ut postremum ex praescriptis opus, quod etiam Communio esse potest, in statu gratiae, ad can. 925 § 1, compleatur. Si quis igitur post confessionem peractam, ultimo nondum completo opere, in letale rursus inciderit, iteret confessionem oportet, si sacram Synaxim debet adhuc suscipere; secus, satis erit, ut, actu contritionis perfectae elicito, cum Deo reconcilietur.

Haec Monita ad praesentis disciplinae condicionem accomodata, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Papa XI, in lucem edi iussit ut constans et tuta omnibus praesto sit interpretatio et facultatum, quae vigebunt, et operum, quae praestanda sunt ad veniam Iubilaei consequendam, per proximam piacularis anni ad totum catholicum orbem prorogationem.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Paenitentiariae, die III. mensis Aprilis anno MDCCCCXXXIV.

L. Card. Lauri, Paenitentiarius Maior. *I. Teodori* Secretarius. L. S.“

2221
1934

Novi alumni Seminarii.

In concursu die 1. Julii a. c. habito sequentes admissi sunt in Seminarium Nostrum alumni: *Josephus Szandtner* pro III. a. theol., *Ladislaus Hirling, Josephus Horváth, Stephanus Lócsi, Geysa Verhás* pro I. a. theol.; pro VIII. cl. gymn.: *Emericus Kaszás,* pro VII. cl.: *Eugenius Bőzinger, Franciscus Szabó, Ladislaus Tóth,* pro VI. cl.: *Josephus Dora, Adalbertus Szathmáry, Stephanus Tóth,* pro V. cl.: *Josephus Gál, Antonius Geyer, Michael Piliván, Joannes Ritter, Adamus Scheich, Julius Sótonyi, Franciscus Stanitz, Josephus Tuller, Gabriel Angyal.*

2222
1934

Personalia.

Georgius Reinhardt v.-a.-d. distr. Máriakéméndensis et parochus in Palotabozsok nominatus et investitus est parochus in Pécsvárad.

Cooperatores translati sunt:

Joannes Gyalokay e Szakcs ad Fadd, *Paulus Benkő* e Fadd ad Püspökbogád, *Joannes Vesztergombi* e Püspökbogád ad Szakcs. *Franciscus Waszner* e Babarc ad Beremend, *Eugenius Hegedüs* e Nak ad Gyulaj, *Andreas Szeitz* e Püspöknádasd ad Babarc, *Ladislaus Ventura* e Mozsgó ad Regöly, *Colomannus Horényi* e Lakócsa ad Püspökszenterzsébet, *Casparus Fröschl* e Püspökszenterzsébet ad Pécsvárad, *Franciscus Hemrich* e Pécsvárad ad Mozsgó tamquam vicarius, *Josephus Szinger* e Somberek ad Palotabozsok tamquam administrator; *Vendelinus Kanizsay* coop. in Vásárosdombó nominatus est vicarius ibidem.

Neomystae missi sunt: *Josephus Arató* ad Püspöknádasd, *Alexander Fényi* ad Lakócsa, *Adalbertus Nagy* ad Koppányszántó, *Alexander Nagy* ad Nagykónyi, *Joannes Palotai* ad Palotabozsok, *Colomannus Sümegi* ad Vásárosdombó, *Josephus Tasnádi* ad Somberek.

2223
1934

Változás a bérmautban.

Az idei Orsz. Kat. Nagygyülésre való tekintettel bérmautamban a következő változás történik. Sásd után a bérmautat megszakitom és folytatom

szept. 27-én	Vásárosdombón	szept. 30-án	Felsőmindszenten
„ 28-án	Gödrén	okt. 1-én	Abaligeten
„ 29-én	Baranyaszentgyörgyön	„ 2-án	Hetvehelyen.

2224
1934

Imádság, hogy a Szűz Anya testi mennybevitele dogmaként kimondassék.

A bold. Szűz Mária mennybevitelének ünnepén augusztus 15-én az egész világon sok egyházmegyében imádkoznak azért, hogy a bold. Szent Szűz testi mennybevitele, valamint az, hogy a Szent Szűz minden kegyelem közvetítője, dogmaként kimondassék. A „Le donne italiane“ szövetség igazgatósága, amely ezt a nagy ügyet szorgalmazza, kéri, hogy erre a célra imádkozzanak minél többen. Felhívom tiszt. papjaim figyelmét erre a kérelemre.

Datum, Quinque-Ecclesiis, die 15. Julii a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

...ULÁNTUL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 2905

1934.

VII.

2340
1934

A Katolikus Akció Országos Elnöksége a sorban immár XXV. Országos Katolikus Nagygyűlést f. évi szeptember hó 22-25. napjain rendezi meg Budapesten. Ezek a katolikus nagygyűlések a multban is a magyar katolicizmusnak voltak bátorhangú megnyilvánulásai, egyetemes nagy céloknak a megvalósítását sürgették, az Egyház és Hazánk ügyét szolgálták, valóban értékes munkát végeztek. Ha valamikor, úgy szomorú és súlyos gazdasági és erkölcsi válságunk idejében van nagy jelentősége annak, hogy a magyar katolicizmus, mint a nemzet többsége hallassa szavát, világosságot gyújtson a sötétségben és irányt mutasson a jelen útvesztőiben, amely irány kiútat jelent a sűlyedés mélységéből a szebb és boldogabb magyar jövőbe. A Katolikus Akció, mint az egész országban már megszervezett hatalmas gépezet, meg akarja mozgatni azokat az erkölcsi erőket, miket Krisztus hite s e hitnek letéteményese: Anyaszentegyházunk birtokol s melyekkel gyógyítani tud, felemelni, nehézségeken átvezetni, győzelemre segíteni képes. Ennek a jubiláris katolikus nagygyűlésnek vezető, programmgondolata: „Krisztus és a család." Társadalmi és állami életünknek alapsejtje a család. A családi élet erkölcsi tisztasága, egészsége, méltósága, szentsége az alapja s feltétele a nemzet egészséges fejlődésének, boldogulásának. Valóban a legégetőbb kérdést vette kézbe a Katolikus Akció Országos Elnöksége, amikor az idei katolikus nagygyűlés központi gondolatává a család védelmét tette s meggyógyítani igyekszik azt a fekélyt, amely mindjobban terjedve, nemzeti életünket is pusztulással fenyegeti. Ép ezért főpásztori lelkemmel óhajtom, hogy egyházmegyém papsága és híveim minél nagyobb számban résztvegyenek ezen a jubiláris katolikus nagygyülésen, annak a tanácskozásain s családjaink és nemzetünk sorsáért könyörgő eucharisztikus körmeneten.

A XXV. jubiláris Országos Katolikus Nagygyűlés.

A Katolikus Akció Országos Elnöksége minden plébániának megküldötte a Bíboros Hercegprímás Úr Őeminenciájának főpásztori szózatát, a Katolikus Nagygyűlés plakátjait, vázlatos programmját és a tudnivalókat tartalmazó füzetet. Ezek a szükséges irányítást részletkérdésekben is megadják.

A Katolikus Akció Országos Elnökségének az a terve, hogy az egyes

egyházmegyei központokból, tehát Pécsről is 62 %-os kedvezménnyel kulturvonatokat — „Keresztes gyorsokat“ — indít, hogy az ország minden részéből minél többen és minél kisebb költséggel vehessenek részt a Katolikus Nagygyűlés főünnepségein. Ez a „keresztes gyors“ Pécsről szeptember 23-án indul kora reggel, úgy, hogy 9 óra 30 perckor már Budapestre érkezik s így az első nap teljes programmján, az eucharisztikus körmeneten is résztvehetnek az utasok. Visszaindulás Budapestről este 10 órakor. Ezek a „keresztes gyorsok“ azonban csak akkor indulnak, ha legalább 500 utas részvétele biztosítva lesz.

Felkérem ezért egyházmegyém plébániáinak vezetőit, hogy jelen körlevelem vétele után haladéktalanul kezdjék meg a propagandát és a „keresztes gyorsokra”, illetve a nagygyűlésen való részvételre jelentkezőket mielőbb gyüjtsék össze s a jelentkezők névsorát legkésőbb augusztus hó 20-ig jelentsék be a Katolikus Akció egyházmegyei igazgatójának. (Györkös József leánygimn. igazgató, Pécs). A jelentkezőktől szedjék be a nagygyűlésen való részvételre jogosító jelvény árát (50 f) és a tájékoztatóban pontosan megjelölt vasuti díjat.

Az egyházmegyei igazgatóság gondoskodik a megfelelő számú jelvényről, a kultúrvonatra útközben csatlakozó 50-es csoportok résztvevői részére az 50 százalékos vasuti kedvezmény igénybevételére szükséges zöld vasuti igazolványról, amelynek ára darabonként 50 f, továbbá azok részére, akik a gyűlésen ülőhelyet óhajtanak, az ülőjegyről. (Ennek ára 50 f—2 P). A „keresztes gyorson” utazók a jelvények, vasuti igazolványok, ülőhelyek ügyében az egyházmegyei igazgatósághoz forduljanak s az értük járó összeget is közvetlenül oda küldjék. A nagygyülés vidéki résztvevői közül azok részére, akik több napot töltenek Budapesten, tehát nem a „keresztes gyorson“ utaznak, a kedvezményes utazásra jogosító igazolványt, jelvényt és a jegyeket a központi iroda Budapestről küldi meg, tehát az ily értelmű bejelentéseket közvetlenül Budapestre a központi irodához kell küldeni. A nagygyűlés rendezőségének irodája: Actio Catholica központi irodája, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7, III. lépcső, I. emelet 8.

Biztos sikert csak egyéni agitáció hozhat. Nem elég tehát csak a plakátokat kifüggeszteni, nem elég csak általánosságban a hívek figyelmét felhívni, hanem egyéni ráhatással, a szervezési szakosztályok világi apostolainak beállításával, a hitbuzgalmi és kultúrális egyesületekben kifejtett agitáció révén kell megnyerni az embereket. Bízom egyházmegyém papságának és híveimnek buzgóságában és áldozatosságában s remélem, hogy az idei nagygyűlésen egyházmegyém nagy számban lesz képviselve.

A részletes tudnivalókat a Kat. Akció Országos elnöksége által meg-

küldött tájékoztatóban lehet megtalálni. Esetleges felvilágosításért a Kat. Akció egyházmegyei igazgatójához kell fordulni.

A jubiláris nagygyüléssel kapcsolatban a hagyományos szokásnak megfelelően elrendelem, hogy a nagygyülések megnyítását megelőző napon, szeptember 22-én, szombaton, az esti harangszót megelőzően ½ óráig egyházmegyém templomaiban harangzúgás hirdesse a nagyjelentőségü esemény kezdetét.

2341
1934

Examina prosynodalia et neosacerdotum

Statuto in litt. circul. sub nro 1652/1925. edito conformiter examina prosynodalia anno currenti 11. et 12., examina vero neopresbyterorum diebus 13. et 14. Septembris in aedibus Seminarii iuxta ordinem praescriptum servabuntur. Omnes igitur ad examina dicta obligatos hisce provoco, ut semet Officio dioecesano tempestive insinuent adnotando, an ex materia integra, an vero ex parte, prout sub nro 4652/1909. in litt. circ. concessum est, examen prosynodale subire velint.

2342
1934

Concursus pro parochiis Apar et Palotabozsok.

Beneficia parochialia *Apar* Dominio Fundationali Alexandri e Com. Apponyi obnoxium per remotionem et *Palotabozsok* iuri patronatus Fundi R. Scientiarum obnoxium per translationem vacantia praesentibus usque 1-um Octobris a. c. concursui publico exponuntur. Sacerdotes dioecesani, in examine prosynodali approbati, beneficiaque ista obtinere anhelantes, recursus suos Excmo Ministro cultus et publicae institutionis inscribendos, legalique tymbro providendos usque dictum terminum Ordinariatui exhibere debent.

2343
1934

Leo-imák búcsúi.

Az idegesebb világban élő városi hívek között nem ritkán észlelhető az a rossz szokás, hogy a csendes szentmisék végét be nem várva, áldozás után, vagy a Leo imák előtt már kisietnek a templomból. Ez a lanyhaság nemcsak az illetők lelki hidegségéről tesz tanuságot, mellyel egy héten egy félórát nem tudnak teljesen a jó Istennek szentelni, de zavarja azokat is, kik a szentmisét buzgón végig akarják hallgatni, továbbá megfosztják sajátmagukat azoktól a búcsúktól is, melyek e mise utáni imákkal vannak egybekötve. Ez utóbb említett búcsúkat most a Szentatya újabbakkal gyarapította, amire vonatkozó dekrétumot az alábbiakban azzal az óhajjal közlöm, hogy Tdő Papjaim buzdítsák a híveket arra, hogy a szentmisében

mindvégig buzgó lélekkel kitartva gyarapítsák lelküket az elnyerhető búcsúk kegyelmeivel:

Preces post privatae Missae celebrationem recitandae indulgentiis locup letantur.

DECRETUM.

Ssmus D. N. Pius divina Providentia Pp. XI. benigne excipiens humiles plurium sacerdotum postulationes poscentium, ut Sanctitas Sua amplioribus indulgentiis dignaretur ditare orationes illas, quae, iussu s. m. Leonis Pp. XIII. in omnibus Orbis ecclesiis post privatae Missae celebrationem flexis genibus sunt recitandae, ad incitamentum quoque fidelium, qui Missae intererunt, ne ab ecclesia discedant antequam sacerdos omnia compleverit quae sacra Liturgia ipsi absolvenda mandat et antequam ipsi simul cum sacerdote easdem persolverint orationes, in audentia diei 18 huius mensis infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori concessa, paterna liberalitate piam ac devotam praefatarum precum recitationem *decem annorum indulgentia* locupletavit, mandavitque, ut tanta elargitio publici iuris fieret.

Haec autem decrevit, servata quoque septem annorum partiali indulgentia, quae ex concessione s. r. Pii Pp. X. gaudet precatiuncula „Cor Jesu sacratissimum, miserere nobis“ ter cum sacerdote flexis genibus pariter post Missae celebrationem a fidelibus repetita. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae Ap., die 30 Maii 1934. *L.* Card. *Lauri,* Poenitentiarius Maior. L. † S. *I. Teodori* Secretarius.

2344
1934

Az esztergomi ünnepi hét.

Esztergom városa folyó évi augusztus hó 12-19. napjain ünnepi hetet rendez, amelynek célja az ősi prímási városnak szélesebb körökben való megismertetése és a katolikus öntudat növelése.

Ezen ünnepi hétre szivesen hívom fel hiveim figyelmét, mert első szent királyunk szülővárosának minden egyes röge át van itatva az élő hitnek üdítő forrásvizével. A rendezőség az ünnepi hétre utazóknak 50 százalékos utazási kedvezményt biztosít vasuton és hajón.

Datum, Quinque-Ecclesiis, die 1. Augusti a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚLI PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 2905

1934.

VIII.

3296
1934

Responsa ad proposita dubia.

Emi Patres Pontificiae Commissionis ad Codicis canones authentice interpretandos, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, responderi mandarunt ut infra ad singula:

I. De sectae atheisticae adscriptis.

D. An ad normam Codicis iuris canonici, qui sectae atheisticae adscripti sunt vel fuerunt, habendi sind quoad omnes iuris effectus etiam in ordine ad sacram ordinationem et matrimonium, ad instar eorum qui sectae acatholicae adhaerent vel adhaeserunt. R. Affirmative.

II. De electione abbatissae.

D. Utrum verbum praeesse, de quo in canone 506 § 2 et interpretatione diei 24 Novembris 1920, intelligendum sit de praesidentia honoris, an iurisdictionis. R. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

III. De religiosis dimissis.

D. I. An declaratio facti, de qua in canone 646 § 2, requiratur ad hoc ut Religiosus ipso facto habendus sit tamquam legitime dimissus.

II. An praescriptum canonis 672 § 1 extendatur etiam ad Religiosos ipso facto dimissos ad normam canonis 646. R. Ad I. Negative. Ad II. Negative.

IV. De confessione navigantium.

D. An sub nomine Ordinarii, de quo in canone 883 § 1, veniant etiam Superiores maiores Religionis clericalis exemptae. R. Negative.

Datum Romae, e Civitate Vaticana, die 30 mensis Julii anno 1934.

P. Card. Gasparri, Praeses. *I. Bruno,* Secretarius. L. S.

3297
1934

Dr. Adalbertus Igaz, vicarius gen. eppalis.

Cura et sollicitudo pro salute animarum, item pro negotiis dioecesanis urget Nos, ut canone Codicis 366. innixi vicarium generalem idoneum in administrationem Episcopatus advocemus, qui Nobis impeditis vice Nostra in regimine dioecesis sat amplae fungeretur.

Cum autem ad hoc grave munus Illmum ac Rssmum D. *Drem Adalbertum Igaz,* Praelatum dom. S. S. et Praepositum Maiorem Cathedralis Ecclesiae Nostrae doctrina ecclesiastica longaevaque experientia commendatum habeamus, Eundem in partem laborum Nostrorum adsciscere decrevimus. Ipsum igitur vicarium Nostrum generalem creavimus, constituimus et nominavimus dantes atque concedentes Eidem omnia iura, privilegia et facultates, quae vicario generali iuxta ss. canones, conciliorum et rescriptorum apostolicorum decreta, receptasque almae Nostrae Dioecesis consuetudines vi officii competunt, exceptis solummodo iis, quae ex iure mandatum nostrum speciale requirunt.

Quae cum venerabili Clero Dioecesano cunctisque, ad quos horum scientia pertinet, tenore praesentium significamus speramus fore, ut omnes et singuli iurisdictioni Nostrae subiecti ipsum tamquam Vicarium Nostrum Generalem recognoscant et suscipiant, Eidemque propter Deum et conscientiam, uti par est, reverentiam et obsequium semper exhibeant.

3298
1934

Franciscus Romaisz Officialis Tribunalis Dioecesani.

Vigore Codicis Iuris Can. 1573. Drem Adalbertum Igaz, prael. SS., praepositum maiorem, Vicarium Nostrum Generalem constituendo a munere Officialis Tribunalis Dioecesani relevavimus et Illmum ac Rssmum D. *Franciscum Romaisz,* prael. S. S. domest., Canonicum Lectorem Cathedralis Ecclesiae Nostrae, etc. Officialem eiusdem Tribunalis constituimus.

3299
1934

Redintegratio Capituli Cathedralis.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa XI. in Capitulo Nostro Cathedrali V-Ecclesiensi precibus Nostris humillimis deferendo promotiones seu nominationes sequentes dignatus est exhibere: *Dr. Adalbertus Igaz* Prael. dom. S. S., Abbas tit., Praepos. tit., canonicus lector in Praepositum Maiorem; *Franciscus Romaisz* Prael. dom. S. S., Abbas tit., canonicus custos in canonicum lectorem; *Dr. Franciscus Hanuy* Prael. dom. S. S., Abbas tit., Archidiaconus Cathedr. in canonicum custodem; ad stallum vacans inter canonicos magistros exortum nominatus est *Dr. Nicolaus Gebauer* Abbas tit., Camerarius S.S. ad hon., director Cancell. Meae Eppalis. *Stephano Komócsy*, Praep. tit., canonico munus Archidiaconatus Cathedr., *Eduardo Koch*, canonico munus Archidiaconatus Tolnaensis commissum est.

Ad numerum Capitularium plenum faciendum canonicum ad honorem promovimus *Julium Lajos* capellanum S. S. ad hon., directorem Instituti Musicae Sacrae Eccl. Cathedr.

3300
1934

Examen prosynodale.

Diebus 11. et 12. Septembris a. c. examen prosynodale subierant et ad sexennium approbati sunt: *Ludovicus Kranitz, Petrus Magasföldi* et *Georgius Solymár*. Praemium Král-ianum *Georgio Solymár* adiudicatum est.

3301
1934

Obitus Josephi Szücs.

Die 4. Novembris a. c. longiore, sed patienter tolerata infirmitate confractus, sacramentis tamen iterato pie refectus vitam hanc mortalem reliquit *Josephus Szücs* parochus Sásdensis et v. a. diaconus distr. Gödrensis anno aetatis suae 68-o, sacerdotii vero 45-o. Presbyter ordinatus a. 1889. pluribus in locis cooperatorem egit, dum anno 1905. cura animarum parochiae Sásd eidem commissa est. Anno 1922. nominatus est v. a. diaconus distr. Gödrensis. In eo clerus dioecesanus confratrem dilectum, quem hilaritas animi omnibus semper carissimum commendaverat, fideles vero parochiani zelosum pastorem animarum et patrem amabilem amiserunt.

Animam denati confratris piis omnium precibus, necnon trium Sacrorum suffragiis praescriptorum ven. clero hisce commendo. R. i. p.!

3302
1934

Concursus pro parochiis Németkér et Sásd.

Pro beneficiis Németkér, patronatui fundi R. Scientiarum Universitatis obnoxio et Sásd iuri patronatus Celsiss. Dom. Pauli e Principibus Esterházy de Galántha de iure vacantibus praesentibus usque 15-um Decembris a. c. concursum publico. Sacerdotes dioecesani, in examine prosynodali approbati, beneficiaque dicta petentes inviantur, ut recursus suos Excmo Domino Ministro Cultus et Inst., resp. Celsiss. Dom. Paulo e Principibus Esterházy de Galántha inscribendos usque praefixum terminum Ordinariatui substernant.

3303
1934

Personalia.

Desiderius Riedlinger erga preces proprias a munere vicearchidiaconi distr. Mohács-ensis relevatus est et nominatus est in eodem munere *Dr. Josephus Kéthelyi* parochus in Dunaszekcső; item *Stephanus Lerch* abdicavit a munere vicearchidiaconi in districtu Völgységensi, quod munus commissum est *Conrado Gestettner* parocho Bonyhádvarasd-ensi, munere vero Inspectoris Scholaris in eodem districtu honoratus est *Joannes Kaufmann* parochus in Mucsi. In districtu Dunaföldvár-ensi munere Inspectoris Scholaris decoratus est *Michael Ambach* abbas tit., parochus in Dunaföldvár civ. int.,

officium Notarii Districtus vero *Paulus Vizsy* parochus in Bölcske accepit. In Districtu Máriakéménd-ensi vicearchidiaconus factus est *Dr. Paulus Perényi* parochus in Himesháza, Scholarum vero Inspector nominatus est *Petrus Frost* parochus in Palotabozsok. *Petrus Magosföldi* coop. in Tolna translatus est ad Szentlőrinc in munere vicarii, *Dr. Joannes Kovács* vicarius in Pellérd missus est in Felsőmindszent qua subsidiarius, *Josephus Bencze* coop. in Kővágószőllős positus est in munere subsidiarii in Siklósbodony, *Alexander Nagy* coop. in Nagykónyi missus est ad Mecsekszabolcs ut subsidiarius, *Ludovicus Oszkay* coop. in Dunaszekcső translatus est ad Nak qua subsidiarius, *Josephus Weiszenburger* coop. in Püspöklak missus est ad Németkér ut administrator, *Josephus Szinger* admin. in Palotabozsok vero ad Püspöklak ut coop.

Cooperatores translati sunt: *Paulus Püspök* e Dunaföldvár civ. int. ad Dunaszekcső, *Vendelinus Kanizsay* vicarius e Pellérd ad Dunaföldvár civ. int., *Otto Curilović* e Németbóly ad Himesháza, *Matthias Kriszt* e Himesháza ad Németbóly, *Adalbertus Plichta* e Dunaföldvár civ. int. ad Tolna, *Julius Petheő* e Kajdacs ad Dunaföldvár civ. int., *Colomannus Kovács* e Felsőmindszent ad Kajdacs, *Ladislaus Budavári* e Gödre ad Sásd, *Stephanus Miklósi* e Himesháza ad Ujpetre, *Adalbertus Nagy* e Koppányszántó ad Szakcs, *Josephus Müller* ex Apar ad Beremend, *Joannes Vesztergombi* e Szakcs ad Apar, *Franciscus Waszner* e Beremend ad Koppányszántó, *Ernestus Belázy* ex Abaliget ad Lakócsa, *Alexander Fényi* e Lakócsa ad Abaliget.

Adalbertus Grund neomysta missus est cooperator ad Gödre.

3304
1934

A Hitterjesztés Egyesületének megszervezése a plébániákon.

Szentséges Atyánk XI. Pius Pápa az 1933. évre, mint megváltásunk 1900. évfordulójára engedélyezett rendkivüli szentévet f. évi április 2-án kelt apostoli levelével az egész világra kiterjesztette. Azt akarja, hogy a szentév kegyelmeiben ez évi Fehérvasárnaptól (ápr. 8.) jövő évi Fehérvasárnapig (1935. ápr. 28.) azok is részesülhessenek, kik a mult évben nem zarándokolhattak Rómába. Azt akarja, hogy az Úr Jézus szenvedésének és halálának, valamint az azzal összefüggő nagy tényeknek vagyis az Oltáriszentség alapításának, az apostolok első áldozásának és pappá szentelésének, Jézus Krisztus feltámadásának, Szent Péter egyházfősége megalapításának, az Úr mennybemenetelének, a Szentlélek eljövetelének, az apostoli igehirdetés dicsőséges megkezdésének 1900. éves emlékünnepe minél általánosabban megtartassék. Ha van évforduló, melyet ünnepelni érdemes, akkor bizonyára ezen tények évfordulója az, melyekkel a világ megujhodása, a kereszténység áldásainak áramlása s a keresztény civilizáció megindult.

A Szentséges Atya hő óhaja, hogy az 1934. év kifejezetten missziós év is legyen. „Azt is kívánjuk a hívek buzgó imáinak gyümölcseként elérni, hogy a hittérítők kitartó munkássága minél gazdagabb eredményeket lásson és az összes másvallásuak Jézus Krisztus egy aklába szerencsésen visszatérjenek.“ A megváltásért való hálánk kimutatására nincs jobb eszköz, mint az, hogy segítünk a megváltás gyümölcseit elvinni oly népekhez, kik azokat még nem ismerik. Üdvösségünk keresztjének legszebb tisztelete, ha mindnyájan közreműködünk abban, hogy diadalmasan emelkedjék fel oly helyeken is, melyekre eleddig uralma nem terjedt ki.

Azért ezt az évet fel kell használni arra, hogy a pápai hitterjesztési egyesületek, nevezetesen a Hitterjesztés Egyesülete és Szent Péter Műve minden plébánián megalakittassék. Az Actio Catholica hitbuzgalmi osztályának gyönyörű tér ez a működésre.

El is rendelem a Hitterjesztés Egyesületének megalakitását minden plébánián, hogy a missziós munkába a hívek összessége bekapcsolódjék s a misszikért való közös imádság a Szentatya ismételt kivánsága szerint állandó legyen. Bizonyára akad minden plébánián egy-két apostolkodásra kész és alkalmas férfi, vagy nő, aki mint missziós megbizott a papság segítségére lehet a tagok gyüjtésében, az alamizsna beszedésében és a missziós sajtó terjesztésében. Akinek a heti 5 fillér tagsági díj nehezére esik, adjon havonta, vagy évente annyit, amennyit áldozni tud.

A Szentévvel kapcsolatban tartandó beszédekben a tdő Papság ne mulassza el a világmisszió gondolatának kifejtését s az említett egyesületek ismertetését.

Óhajtom, hogy minden esperesi kerületben — esetleg az esperes által kijelölve — legyen valaki, aki ezt a szent ügyet felkarolja, a missziós sajtót s a missziós egyesületeket szemmel tartja, a kerületi testvéreket munkára serkenti. s a szükséges felvilágosításokkal ellátja.

A Szentév megszentelésének kétségtelenül hathatós eszköze lesz a missziós érdeklődésnek minél szélesebb körben való fölkeltése.

3305
1934

Németnyelvű katolikus lap.

Hazai vonatkozásban, de egyházmegyénk lelkipásztorai részéről is már több ízben sürgetett óhaj volt, hogy a hazai német ajkú hívek részére azok szükségletét kielégítő, hazai földön és szellemben előállított katolikus lap jelenjék meg. Egyházmegyénkben nagy számban vannak németajkú katolikus hittestvéreink s így egy németnyelvű katolikus lap egyházmegyei szükséglet.

Ép ezért örömmel adom tudomásul, hogy a terv megvalósításához az első lépések megtörténtek. Az új németnyelvű katolikus lap címe: Pfarrbote. Egyenlőre csak havonként jelenik meg és pedig példányonkint 10 f. árban. A lap minden szélsőségtől mentes, politikával nem foglalkozó, kizárólag vallásos és egyházi lap kíván lenni, mely fel akarja ölelni a katolikus életet, úgy ahogy az van s azt munkálni kívánja akként, ahogy a vallásos sajtótól Szentséges Atyánk XI. Pius kívánja és elvárja. Olyan lapnak igérkezik tehát a Pfarrbote, amilyen a magyar nyelven megjelenő, igen jól szerkesztett s nagy népszerűségnek örvendő „A SZÍV" ujság.

Az első ingyenes mutatványszámok már szét is küldettek. Ezeknek közlésével felkérem egyházmegyénk tdő Papságát s népünk hívatott vezetőit, hogy lelkes támogatásukkal segítsék elő a lap terjesztését, amelynek minden sora, minden betűje az ő munkájuknak eredményességét fogja szolgálni.

3306
1934

Irodalmi művek ajánlása.

1. A Pécsegyházmegyei Missziós Egyesület kiadásában megjelent *dr. Hauser Imre* komlói hitoktató-lelkész „*Missziós Kézikönyv*" cimü munkája. Mivel a kézikönyv főleg a szent misszió előkészítését tárgyalja, de tartalmazza az egész misszió lefolyását, az ünnepélyek megrendezését és az összes missziós szentbeszédeket s így a missziót kérő plébánosok, de maguk a missziót vezető és tartó lelkipásztorok is megtalálják benne mindazt, amit tudniok kell — szivesen ajánlom a müvet tdő Papságomnak azzal, hogy — ott, ahol erre fedezet van — a plébániai templompénztár terhére való beszerzését engedélyezem. Ára füzve 5 P., kötve 6 P 50 f.

2. A Szent István Társulat kiadásában megjelent *Dr. Harza Lajos* Bibliája a polgári fiu- és leányiskolák részére és Kat. Szertartástana a középfoku iskolák használatára. Mivel e munkák nyereségei az e tárgyu irodalmunknak, beszerzésüket — ha a nehéz gazdasági helyzet lehetővé teszi — az érdekelt iskolák részére ezennel készségesen engedélyezem.

3. Megjelent a hívek között népszerű *Páduai Szent Antal Missziós Naptár* az 1935. évre. Ára 50 fill. Ugyancsak a missziók ügyét szolgálja a *Félhold szerelmesei* c. kiadvány, mely a ferencesek afrikai és európai misszióiról ad földrajzi, néprajzi és történeti leírást. Ára 80 fill. Mindkét kiadványt szívesen ajánlom.

Datum Quinque-Ecclesiis, die 5. Novembris, a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

DUNÁNTÚL PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 3576

1934.

IX.

3307
1934

Preces in memoriam quinque Sacrorum Vulnerum D. N. I. C. recitandae indulgentiis locupletantur.

Occasionem nactus recentissimae solemnitatis Pretiosissimi Sanguinis Iesu Christi Domini nostri, Ssmus D. N. Pius divina Providentia Papa XI in Audientia concessa infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori die 6 vertentis mensis, benigne largiri dignatus est partialem trium annorum indulgentiam omnibus christifidelibus, qui pia mente ac saltem corde contrito quinque Pater, Ave, et Gloria cum precatiuncula „*Sancta Mater, istud agas . . .*“ recitaverint in memoriam quinque Vulnerum, ex quibus pretiosissimus ille Sanguis in cruce permanavit; et plenariam indulgentiam semel in mense suetis conditionibus lucrandam, si quotidie per integrum mensem eadem recitatio peragatur. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae Ap., die 9 Iulii 1934.
L. Card. *Lauri,* Paenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

3308
1934

Quaedam Sanctae Crucis invocatio atque sequentia „Stabat Mater“ indulgentiis augentur.

Appropinquante festo Exaltationis S. Crucis, cuius undevicies saeculare mysterium, prius fuit singulari pietate tantisque solemnibus caeremoniis durante Anno Sacro in Alma Urbe commemoratum, atque maximo spiritus fervore in universo catholico Orbe adhuc celebrandum manet, Ssmus D. N. Pius Pp. XI. magna sollicitudine affectus ut omnes sui filii, anno iubilari perdurante salutares Redemptionis fructus copiosius sint percepturi, postquam in Anni Sancti decursu indulgentiis ditavit non modo precatiunculam, gratos ob beneficium Redemptionis animi sensus exprimentem (Adoremus Te, Christe . . .) sed etiam aliam, dulce Lignum Crucis salutantem (O Crux, ave, spes unica), benigne disposuit, ut ex eodem thesauro, unde huiusmodi spirituales favores permanant, aquam salutarem hauriant fideles, qui tam saepe ad infinitam Crucis potentiam confugiunt, ut tot

inimicorum impetus et insidias superare valeant, iaculatoriam scilicet precem recitando: „*Per signum Crucis, de inimicis nostris libera nos, Deus noster.*“

Quapropter in audientia die 6 Julii vertentis anni infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori concessa, idem Summus Pontifex decrevit partialem trium annorum indulgentiam acquiri posse, quoties fideles devote et saltem animo contrito praefatam precatiunculam recitaverint, atque plenariam indulgentiam suetis conditionibus, semel in mense, si singulis diebus, durante mense, eamdem recitationem peregerint.

Quemadmodum vero Crucis memoria separari nequit ab ineffabilium dolorum recordatione, qui dulcissimum Beatae Virginis Cor iuxta Crucem transfixerunt, ita idem Supremus Pontifex iubet ut hoc anno, in toto terrarum Orbe specialiter designato ad commemorandam generis humani Redemptionem, peculiares amplioresqe spirituales favores singulis fidelibus concedantur, qui singulari ea, qua decet, pietate gratique animi sensibus, suae amantissimae Matris gemitus recolant, recitando valde simplices et amore plenas invocationes, quae continentur in sequentia „*Stabat Mater dolorosa*“, prout sacra Liturgia easdem fidelibus proponit, non tantum ut eius doloribus compatiantur, sed praecipue etiam ut ad deflenda propria peccata, veram equidem ineffabilium paenarum causam, impellantur.

Itaque in supra dicta audientia Sanctitas Sua non modo partialem indulgentiam, praefatae sequentiae iam adnexam, augere dignata est ad septem annos quoties devote recitetur, verum etiam decrevit ut partialis indulgentia quingentorum dierum concedatur recitationi unicae strophae eiusdem sequentiae „*Sancta Mater, istud agas . . .*“, quam simpliciores quoque fideles apprime sciunt quamque saepius, in iubilaribus visitationibus tam elapsi quam praesentis anni, coram imagine Virginis recitarunt vel recitaturi sunt; plenaria autem, semel in mense, suetis conditionibus non modo integrae sequentiae, verum etiam huic simplici strophae, si singulis diebus, durante mense, alterutra ad arbitrium recitatio peragatur ad recolendam talium dolorum memoriam ea pietate, quae in animo revera contrito nunquam deesse potest.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Paenitentiariae, die 1. Augusti 1934.

L. Card. *Lauri,* Paenitentiarius Maior. *I. Teodori,* Secretarius L. S.

3309
1934

Indulgentiis augetur „Dies pro Missionibus“.

Indeficiens semperque maius Missionum incrementum inter infideles Summo Pontifici Pio XI maxime cordi est, qui vehementer exoptat, ut per universum terrarum orbem Christi regnum provehatur, ac praesertim apud dissitas et incessas regiones illas, ad quas evangelica lux nondum pervenit.

Idcirco Ipse, de animarum salute valde solicitus, usque ab anno 1926, per decretum S. Rituum Congregationis, die 14. Aprilis editum, omnibus et singulis christifidelibus peculiarem diem, qui quidem Dies pro Missionibus appellaretur, indicare voluit in paene ultima Dominica mensis Octobris quotannis et perpetuo celebrandum.

Huiusmodi festum eo spectavit, ut laudabile inceptum illud increbresceret, quod Propagandam Missionariam vocant, scilicet quo melius ac facilius, per opportunas instructiones, dignosceretur Opus Propagationis Fidei, simulque cum materialis ac necessarius obolus colligeretur tum pretiosior orationis fructus percipi posset, idem Summus Pontifex singulis fidelibus, eo die ad sacram Mensam accedentibus et pro conversione infidelium exorantibus, plenariam indulgentiam concedere dignabatur.

Quum autem non omnibus facile sit, eodem die indicato, Pane Eucharistico recreari, idem Ssmus D. N. Pius divina Providentia Pp. XI, volens aliquo modo cunctis favere, in audientia infrascripto Cardinali Paenitentiario Maiori die 20. Iulii vertentis anni concessa, benigne indulsit, ut ii omnes, qui saltem corde contrito ac devote interfuerint alicui e sacris functionibus, eo die celebrari consuetis, et pro infidelium conversione oraverint, partialem septem annorum indulgentiam lucrari valeant. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Apostolicarum Litterarum in forma brevi expeditione et contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus S. Paenitentiariae, die 30 Augusti 1934.

L. Card. *Lauri,* Paenitentiarius Maior, *I. Teodori,* Secretarius. L. S.

3310
1934

Triduum a katolikus családok megszentelése érdekében.

A Kat. Akció legközelebbi és legfőbb feladatát az idei jubiláris országos katolikus nagygyülésen kihirdetett programm szerint a családvédelem fogja képezni. Ez a programm sok irányu és nagy fontosságu munkát fog jelenteni a lelkipásztorok számára. A családi élet megszentelése, a házasság szentségi jellegének védelme, a megromlott családi élet erkölcsi gyógyítása, a gyermekeknek és az ifjuságnak keresztény szellemben való nevelése, a nyomorgó többgyermekes családok szociális és karitativ támogatása, a törvénytelen házasságkötések megakadályozása, illetve szanálása, a polgári házassági törvény reviziója mindmegannyi súlyos és sürgető feladat áll előttünk. Mint minden, úgy ezirányu munkánk eredményességének is első feltétele az Uristen segítő, égi kegyelme. Hiábavaló az embernek minden fáradozása, ha nem járul hozzá Isten áldása. Első lépésünk a nagy munka megkezdésénél az Isten házába kell, hogy vezessen minket! Az Úr oltára előtt kell imádságos lélekkel leborulnunk, oda kell vezetnünk a lelki

gondjainkra bízott katolikus családokat: a gyermekeket, a felnőtt ifjuságot, a családapákat és családanyákat, hogy buzgó önfelajánlással kérjük a mi Urunknak, Istenünknek áldását, kegyelmét.

Ép ezért szíves készséggel és főpásztori lelkem örömével vettem és teszem magamévá a Katolikus Akció Országos Elnöksége által felvetett gondolatot s hozzám juttatott kérés teljesítését, t. i. hogy a nemsokára ránkköszöntő adventi idő folyamán az egész országban, tehát egyházmegyémben is minden plebánián, illetve egyházközségben három napos ájtatosság, triduum tartassék a katolikus család megszentelése érdekében.

A triduum megtartására vonatkozólag a következők szolgáljanak irányításul.

A triduum a hét csütörtök, péntek és szombatján folyjék le és vasárnap ünnepélyes család-felajánlással fejeződjék be.

A triduum alatt a férfiak és nők, ifjak és leányok és az iskolásgyermekek külön-külön gyűlésben nyerjenek oktatást a családdal szemben való állapotbeli kötelességeikről. A gyermekek az iskolában, a felnőttek a templomban, vagy egyesületi helyiségekben kaphatják ezeket a keresztény tanításokat. A triduumot befejező vasárnapon a szentbeszéd a katolikus családról szóljon s a szentmise után történjék az ünnepélyes család-felajánlás. A miséző pap a legméltóságosabb Oltáriszentséget (ciboriumban) a tabernákulumból az oltárra helyezi, hangosan előimádkozza az egyházmegyénkben használatos „Nyilvános Ájtatosságok Imádságos Könyvében“ (22-23 lap) található Felajánlást Jézus Szentséges Szívéhez és Megkérlelő Imádságot a könyörgéssel s végül a ciboriummal áldást ad.

Az időpontot illetőleg nem kívánok egységes előírást az egyházmegyében, annak meghatározását a lelkipásztorokra bízom. Határozzák meg ők maguk a legmegfelelőbb napokat. Ahol az adventi időben esetleg misszió lesz, azzal legalkalmasabban össze lehet kapcsolni a családfelajánlást Filiálisokban elégséges lesz egy nap, amelyen a szentbeszédben a keresztény tanítást meg lehet adni és a családfelajánlást a fentjelzett módon megtartani. Pécsett és talán egyházmegyém nagyobb városaiban legalkalmasabb időnek tartom december hó 7., 8, és 9. napjait, amikor két ünnepnap egymás után következik s így jobban össze lehet a híveket gyűjteni. A pécsi plebániák külön-külön tartják meg a triduumot a saját híveik bevonásával. A Katolikus Akció Hitbuzgalmi Szakosztályának lesz gondja arra, hogy a hitbuzgalmi egyesületeket, középiskolákat, az egyetemi ifjuságot is megfelelő módon belekapcsolja a triduumba.

A Katolikus Akció Országos Elnöksége még november hóban minden plebániának meg fogja küldeni kis füzet alakjában a munkaprogrammot, amely bőséges előadási anyagot is fog adni a triduum céljára.

Fontosnak tartom a triduum megfelelő előkészítését, ami a szervezési szakosztályok gondját kell, hogy képezze. Előzőleg a hívek figyelmét fel kell hívni, hogy mindenki tudja, miről van szó. Katolikus családjaink üdvösségéért, boldogságáért aggódó szeretettel kérem egyházmegyém lelkipásztorait, hogy mindent megtegyenek, hogy ez a lelki megmozdulás az egész egyházmegyében sikerüljön és kegyelmek forrása legyen a lelkipásztorok és a hívek számára s hogy így Isten kegyelmét elnyerve a biztos siker erős reménységével foghassunk hozzá a nagy munkához, amely a legégetőbb sebet akarja gyógyítani, a katolikus családokat akarja megmenteni.

3311
1934

Leltárak elkészítése.

Felhívom a plébániavezetőket, hogy az 1935. évre készítsék el a templom és a plébánia leltárát a használatban levő dolgokról; a használaton kívül levő dolgokat pedig a leltár függelékében sorolják fel. A leltárakat a ker. esperesi hivatalok gyűjtsék össze és 1935. január hó végére küldjék be a Püspöki Irodába.

3312
1934

A püspöki kar a leánycserkészetről.

A nagyméltóságú magyar Püspöki Kar f. évi szept. 26-ikán tartott őszi konferenciájából kifolyólag a következő határozatot hozta:

„A Püspöki Kar, tekintettel a leánycserkészet vezetésében észlelt kedvező változásokra, jóindulatú figyelemmel fogja kísérni a hazai leánycserkészek jóirányú fejlődését és felfüggesztvén 1926. évi tilalmát, próbaképen engedélyezi a kat. leányiskolákban cserkészcsapatok megalakítását a következő módozatok mellett: 1. a kat. leánycserkész-szervezetek az egyházi hatóság közvetlen felügyelete és rendelkezése alatt működjenek; 2. a cserkészek általános pedagógiai eszközei bővíttessenek ki mindazokkal a leánynevelési módszerekkel, melyek a leánynevelés céljából az Egyházban rendelkezésre állanak; 3. a csapatok összes gyakorlatai és vállalkozásai harmóniában legyenek a női lélek igényeivel s következőleg a fiukkal való közös szereplés és a különlegesen fiúk részére alkalmazott gyakorlatok az egész vonalon mellőztessenek; 4. sem apácák, sem papok nem vehetnek részt a cserkészleányok táborozásában.“

3313
193+

Anyakönyvi kivonatok díjmentes kiadása.

A magyar Püspöki Kar legutóbbi konferenciáján egy esettel kapcsolatban foglalkozott azon kérdéssel, vajjon a plébániahivatalok az állami anyakönyvvezetők 80.000/906. számú Utasításának 118. §-a analógiájára

tartoznak-e díjmentesen kiadni anyakönyvi kivonatot a szegénysorsu kérelmező feleknek az 1895. október 1-ét megelőző időből, amikor az egyházi anyakönyvek polgári vonatkozásban is törvényes érvénnyel bírtak. A felvetett kérdésre a Püspöki Kar úgy határozott, hogy 1870-ig visszamenőleg tartoznak a lelkészek a szóbanforgó anyakönyvi kivonatokat díjmentesen kiadni, ha a kérelmező fél szegénységét hatósági bizonyítvánnyal igazolja.

3314
1934

Lelkészek vármegyei pótadója.

Közlöm a m. kir. belügyminiszter 123.293/1934. I. számú átiratát a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

Az 1934. évi április hó 26-án, ad 1826/1933. szám alatt kelt nagybecsű átiratára tisztelettel van szerencsém közölni Nagyméltóságoddal, hogy a pénzügyminiszter úrnak 1934. évi július hó 26-án, 130.007—VII/b. sz. alatt velem közölt álláspontja szerint az 1886. évi XXII. t.-c. 138. §-ában foglalt rendelkezések alapján a lelkészek az illető egyházközségben viselt lelkészi hivataluk fejében élvezett javadalmaik után a községi pótadó alól mentesek.

Ami pedig a vármegyei pótadót illeti, tisztelettel közlöm, hogy a vármegyei pótadóról a vármegyék és községek háztartására vonatkozó jogszabályok egyes rendelkezéseinek módosítása tárgyában kiadott 1810/1931. M. E. sz. rendelet szól. E rendelet 1. §-ának második bekezdése szerint a vármegyei pótadó alapja a földadó, házadó, az általános kereseti adónak 5%-os kulcs szerint kiszámított összege, a társulati adó és a tantieme adó. Mindenki, aki ezen adók valamelyikét fizeti, fizetni köteles egyúttal a vármegyei pótadót is. A fizetési kötelezettség alól kivétel, vagy mentesség nincs s nem is volna indokolt, hogy bizonyos foglalkozást űzők, vagy valamely hivatást betöltők, pl. a lelkészek ez alól mentesíttessenek.

Budapest, 1934. évi augusztus hó 3.-án. A miniszter rendeletéből: *Dr. Hermányi* s. k. miniszteri tanácsos.

3315
1934

Papi lelkigyakorlatok.

Az idei szünidő folyamán tartott első közös lelkigyakorlaton velem együtt résztvettek: Cselenkó János, Döry László dr., Fehérváry József, Feuerbach Péter, Hanuy Ferenc dr., Horacsek András, Jozgits János dr., Koch Gyula, Kozáry György, Kriszt Mátyás, Lerch István, Magdics István, Marton Sándor, Molnár József, Nádasi Sándor, Náray Ferenc, Ollop Ernő, Piliván Mihály dr., Polgár János, Rajczi János, Rákossy Ferenc, Reif József, Rudolf Mátyás, Sárváry József, Schmeller József, Szommer Gyula, Szücs József, Trinn János, Varga Kálmán, Wolf József.

A második lelkigyakorlaton résztvettek: Bencze József, Blandl György, Bor Sándor, Bräutigam Ferenc, Csokonay Béla, Éberhard József, Franz József, Gartner Elek, Horváth Lajos, Jung Ádám, Kéthelyi József dr., Kondits Lajos, Kovács Kálmán, Kránitz Lajos, Kuhl József, Lajos Gyula, Magosföldi Péter, Magyar Béla, Mayerhof Péter, Márovics Ferenc, Merényi Ferenc, Mindszenti Vilmos, Müller József, Örösuri Nándor, Patacsi József, Petheő Gyula, Petrovits Ede, Pintz Bálint, Reil Antal, Sebestyén Ferenc, Sebestyén Károly, Solymár Gábor István, Schäfer József, Schlachter Ferenc, Takács István, Taksonyi János dr., Thán Nándor, Tiborc Benedek, Tóth Emil, Vizsy Pál, Vucskits Imre.

3316
1934

A Corpus Juris Hungarici első kiadásának 350 éves jubileuma.

A magyar tudományosság, nevezetesen a magyar jog történetének tudománya ünnepet ül ez évben: 350 éve annak, hogy *Mosóczi (Mossóczi) Zakariás* hires törvénytudós, előbb váci, azután nyitrai püspök és *Telegdy Miklós* pécsi püspök 1584-ben kiadták „*Decreta, constitutiones et articuli regum inclyti regni Hungariae ab anno Domini millesimo trigesimo quinto ad annum post sequimillesimum tertium, publicis comitiis edita cum rerum indice copioso. Tirnaviae, 1584.*“ címen a magyar törvények első önálló gyüjteményét. A Corpus Juris Hungarici alapjának és első kiadásának tekinthető e gyüjtemény, mellyel szerzők az eddigi szétszórt és alig vagy egyáltalában hozzá nem férhető törvényeket mind a jog tanulóinak, mind a törvényt alkotó biráknak megközelíthetővé tették s a jogbizonyosságot nagyban előmozdították.

Tekintettel arra, hogy a szerzők egyháziak voltak s egyikük a pécsi püspöki széken elődünk, ez az évforduló a tudomány általános szempontjain túl különösebben is érinti egyházmegyénket s indokolttá teszi, hogy e helyütt is örömmel emlékezzünk meg róla és kegyelettel ünnepeljük a szerzők emlékét és értékes munkásságát.

3317
1934

Rákóczi F. szobrára gyüjtés.

A jövő esztendőben lesz kétszáz éve annak, hogy II. Rákóczi Ferenc távol hazájától idegen földön az örökkévalóságba költözött. A magyar nemzet ez alkalommal a parlament előtt felállítandó lovasszoborral akarja leróni háláját a nagy szabadsághős iránt, aki mélységes katolikus hitéből eredő önzetlenséggel vállalta az ősi alkotmányért folyó küzdelem emberfeletti áldozatait és aki nekünk éppen azért nemcsak mint magyaroknak, de mint katolikusoknak is örök büszkeségünk marad. Következőleg arra buzdítom

papjaimat és híveimet, hogy adományaikat szívesen ajánlják fel a m. kir. kormány által indított társadalmi gyüjtés alkalmával. A „Rákóczi-szoboralap“ címen nyitott 5730. sz. postatakaréki csekken eszközlendők a befizetések.

3318
1934

Kedvezményes lakás és ellátás Innsbruckban.

A „Tiroler Männerheim“ házában Innsbruckban tartózkodó papok és theologusok mérsékelt árban kaphatnak lakást és teljes ellátást. Címe: Tiroler Männerheim, Innsbruck (Gutenbergstrasse 16.)

3369
1934

Az ó- és újszövetségi Szentírás új magyar fordítása.

Örömmel közlöm tiszt. papságommal és k. híveimmel, hogy a Szent István Társulat áldozatkészségének és tizenöt évi fáradságos munkájának gyümölcseként a teljes ó- és újszövetségi Szentírás új magyar fordítása befejezést nyert.

Az újszövetségi Szentírásból kétféle kiadás készült. Az egyik, a nép között való tömeges terjesztésre szánt 1 P-ős kiadás, amely immár 90.000 példányban jutott a nép közé.

Az ószövetség 3, valamint az újszövetség nagyobb kiadásának 2 kötete bőségesebb jegyzeteket tartalmaz. Ennek az öt izléses vászonkötésü kötetben megjelent kiadásnak az ára 40 P, amely könnyü fizetési feltételek mellett részletfizetésre is beszerezhető.

Készséggel hivom fel tiszt. papjaimat, hogy hiveiknek ajánlják a teljes Szentirás új kiadásának beszerzését és szivesen engedem meg, hogy ez a teljes Szentirás ott, ahol erre fedezet van, a plébániai és a tanitói könyvtár részére is beszereztessék.

Datum Quinque Ecclesiis, die 10. Novembris, a. 1934.

† **Franciscus** m. p.
episcopus.

JUHÁSZ PÉCSI EGYETEMI KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R. T. PÉCS 3586

XI. PIUS PÁPA
„QUOD SUPERIORE" APOSTOLI RENDELETE

AZ 1933—1934. ÉV FOLYAMÁN RÓMÁBAN MEGÜLT EGYETEMES RENDKÍVÜLI JUBILEUMOT AZ EGÉSZ KATHOLIKUS VILÁGRA KITERJESZTI.

PIUS PÜSPÖK,

ISTEN SZOLGÁINAK SZOLGÁJA, A JELEN LEVELET OLVASÓ ÖSSZES KERESZTÉNY HÍVEKNEK, ÜDVÖT ÉS APOSTOLI ÁLDÁST.

Az egyetemes rendkívüli Jubileum, amelyet az emberi nem megváltásának tizenkilencszázados emlékére rendeltünk s szerencsésen már befejeztünk, a lelkek megtisztításával s kiengesztelésével, a földi lét mélységeiből az égi magasságokba emelésével annyi és akkora lelki hasznot és égi vigaszt nyujtott, hogy a végtelen jóságú Istennek szüntelen hálaadással tartozunk. Amit a szentév folyamán láttunk, a jóságos Istennek köszönhetjük. Megszámlálhatatlan híveink egyenkint és csoportosan az örök városba özönlöttek, ahol őket fogadtuk és atyai szóval bátorítottuk. Minden társadalmi osztályból jöttek. Munkások, akik kenyerüket napszámmal keresik. Előkelők és államférfiak, akik nagyon dícséretes példát adva a mai nehéz időkben nemcsak maguknak, hanem a gondjaikra bizottaknak is az Ég segítségét kérték. Viruló ifjak és megrokkant öregek nem röstelték a római út fáradalmait. Nemcsak Itáliából és a szomszédos országokból jöttek, hanem a tengerentúlról is mindenünnen. Róma ősi templomai és szent sírhelyei, sőt az örök város utai a minden nyelvből, népből és nemzetből való hívő tömegek énekeitől visszhangzottak. Gyakran lehetett férfiakat és nőket látni, akik a régi rómajárók szokása szerint gyalogosan jöttek Rómába hosszú utakon, hogy a közös Atyát láthassák és bűnbocsánatot nyerjenek. Atyai szívvel magasztaljuk őket annál is inkább, mert a már jóideje dúló gazdasági válság még nem enyhült s így a zarándokok legtöbbje bizony igen nehéz akadályokkal szemben tudta jámbor szándékát fölindítani és végrehajtani.

Mivel mégsem tudtak valamennyien Rómába jönni, akik ide vágytak, az Apostoli Szentszék szokását követve méltányosnak tartjuk, hogy a gazdag lelki kegyelmek elnyerésének lehetősége, amely a mai napig csak az örök város lakóinak és az ide zarándoklóknak volt meg, a földkerekség minden helyén egy álló esztendeig nyitva álljon. Az üdvösséges cél elérése végett figyelmeztetjük az Egyház szolgáit, különösen a püspököket, hogy alkalmas szentbeszédekkel, lelkigyakorlatokkal és jámbor ájtatosságokkal minél több hívőt kellően előkészítsenek és rábírjanak a szentgyónásra és a jubileumi teljes búcsú elnyerésére. Egyben intsék őket, hogy szándékunkra az Istenhez buzgón imádkozzanak. Ami a szándékunkat illeti, azonfelül amit már «Quod super» apostoli körlevelünkben is említettünk, hogy az egyház szabadsága mindenütt helyreálljon, a nemzetek békéhez, egyetértéshez és igaz boldoguláshoz jussanak, azt is kívánjuk a hívek buzgó imáinak gyümölcseként elérni, hogy a hittérítők kitartó munkássága minél gazdagabb eredményeket lásson és az összes másvallásúak Jézus Krisztus egy aklába szerencsésen visszatérjenek.

Még valamit belekapcsolunk a szándékunkba, ami nagyon a szívünkön fekszik. Sok helyen elhatalmasodnak a «harcias istentelenek» átkos törekvései, akik Isten ellen vakmerően lázadva jelszóként hangoztatják a borzalmasan bűnös igét: «Isten nélkül, Isten ellen». Azért nagyon is indokoltnak találjuk, hogy az egész világra kiterjesztett szentév folyamán az isteni Fölségen esett súlyos sérelmet imádsággal és vezekléssel tehetségünk mértéke szerint kiengeszteljük. Az összes keresztények nyujtsanak elégtételt és könyörögjék ki a nagyirgalmasságú Istentől, hogy az isten-

telenek szörnyű támadása, amely nemcsak minden vallás, hanem minden polgári rend és az egész emberi művelődés romlására törekszik, végrevalahára megálljon és összeomoljon. Még azt is kérjék a hívek imádságaikban és vezeklésük közben, hogy az emberiség Megváltója az istentagadók és istengyűlölők elvakult lelkét a mennyei világosság sugarával érintse, őket bűneik szégyenlésére és megbánására indítsa és atyai kebelére irgalmasan visszavonzza. Ebből a célból föltettük Magunkban, hogy a százados ünneplés bezárása előtt a vatikáni bazilikában nyilvános könyörgésen veszünk részt alkalmas időben kitűzendő napon.

A mindenható Isten, Szent Péter és Pál apostolok, valamint a Magunk tekintélyével az isteni megváltásnak Rómában már megült nagy jubileumát az egész katholikus világra — a nyugati és a keleti egyházra egyaránt — kiterjesztjük és egy teljes esztendővel meghosszabbítjuk, úgy hogy a jubileumi búcsú a f. év húsvét nyolcadnapjától kezdve a következő 1935. év húsvét nyolcadnapjáig bezárólag elnyerhető legyen.

Ugyanazért a mindkét nemű keresztény hívőknek, azoknak is, akik az elmult évben a jubileumi búcsút már elnyerték, apostoli tekintélyünknél fogva a bűneikért járó egész büntetés teljes elengedését nyujtjuk és adományozzuk. A teljes búcsút Róma városán és külvárosain kívül mindenütt a világon elnyerhetik, akik előbb megszerezték bűneik bocsánatát s töredelmes szentgyónás és méltó szentáldozás után az erre a célra kijelölendő templomokat vagy nyilvános kápolnákat a kijelölt időben jámborul meglátogatták. A föltételeket a következő szabályok szerint kell beteljesíteni:

I. Az egyházmegyék püspökei — személyesen vagy méltó papok útján, akiknek az egész évre is megadhatják a felhatalmazást — a jubileumi templomlátogatások elvégzése céljából a püspöki városban a székesegyházat s még három más templomot vagy oly nyilvános kápolnát jelöljenek ki, amelyben legalább néha miséznek. A püspöki székváros környékén és az egyházmegye többi területein minden plébánián a plébániatemplomot s még más három templomot vagy nyilvános kápolnát jelöljenek ki. Ugyanezt tegyék a keleti egyházban a patriarkák és egyéb helyi főpásztorok — vagy személyesen vagy meghatalmazott papok útján — mindegyik a saját joghatósága területén vagy egyházmegyéjében. A missiós területeken a helyi főpásztorok nem tesznek különbséget a főpásztor székhelye és területének egyéb helyei közt, hanem minden lelkészség vagy missiós telep számára négy templomot vagy nyilvános kápolnát jelöljenek ki.

II. Amint az elmult évben Rómában történt, a jövő év folyamán is három látogatást kell tenni a kijelölt négy templom vagy kápolna mindegyikében, mégpedig vagy egy napon, vagy több napon. Azt is megtehetik a hívek, hogy egyik templomból a látogatás után kilépve azonnal ismét bemennek ugyanabba a templomba a második s azután mindjárt a harmadik látogatás elvégzése végett.

Ha valahol nincs négy templom vagy nyilvános kápolna, a főpásztorok maguk vagy meghatalmazottaik útján elhatározhatják, hogy az előírt tizenkét templomlátogatás kevesebb templomban is elvégezhető legyen, mégpedig úgy, hogy négy látogatás történjék három templomban, vagy hat látogatás két templomban, vagy tizenkét látogatás egyetlen egy templomban.

III. Hogy a jámbor templomlátogatások alkalmával mondandó imádságok a hívek lelkében az isteni megváltás és különösen az Úr szenvedésének emlékét hathatósabban fölidézzék: a következőket rendeljük és parancsoljuk. Az egyesek magánbuzgóságából végzendő imákon kívül minden templomban a szentségoltár előtt ötször kell mondani a Miatyánkot, Üdvözlégyet és Dicsőséget s hatodszor még a Mi szándékunkra; azután egyik feszület előtt valamennyien háromszor a Hiszekegyet mondják s egyszer hozzácsatolják ezt a rövid imádságot: «Imádunk téged Krisztus és áldunk téged, mert a te szent kereszted által megváltottad a világot» vagy más eféle kis fohászt; majd a Boldogságos szűz Mária képe vagy szobra elé menjenek s ott a Szűzanya hét fájdalmára gondolva mondják el hétszer az Üdvözlégyet s egyszer mondják hozzá ezt a könyörgést: «Szűzanyám, kérlek esengve, hathatósan vésd szívembe szent Fiadnak sebeit» vagy valami hasonló kis imádságot; végül ismét a szentségoltár elé menjenek és vallják meg hitüket a Hiszekegy ájtatos elmondásával. (L. hitt. Apost. Quod super 1933. jan. 6.)

A keleti egyházhoz tartozó hívek, amidőn a jubiláris templomlátogatásokat végzik s az Oltári-

szentség, a keresztre feszített Jézus Krisztus, a Szűzanya tiszteletére, valamint a Mi szándékunkra nyilvános imádságokat végeznek, vagy a katholikus hitvallást az előírt formában elmondják, azokhoz a utasításokhoz kötelesek alkalmazkodni, amelyeket a Keleti Egyház Kongregációja az egyes szertartások szerint az illetékes patriarkáknak és helyi főpásztoroknak alkalmas időben adni fog. Különben az egyes főpásztoroknak joguk van a templomlátogatásnál előírt imákat más imádságokra átváltoztatni azok számára, akik a jubiláris látogatást magán úton végzik. A területükön kívül élő keleti keresztények, ha latin szertartású zarándokokhoz csatlakoznak, a latinok számára rendelt imádságokat használhatják, magánlátogatásnál pedig a saját vagy a latin imaszöveget egyaránt mondhatják.

IV. Mivel egyes imádságokat a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Úr Krisztus előtt kell mondani, a templomokat és kápolnákat kijelölő főpásztorok legyenek rá figyelemmel, hogy oly templomokat és kápolnákat jelöljenek meg, amelyekben az Oltáriszentség állandóan őriztetik, vagy legalább is a látogatás végzésekor őrizhető. Ha különös helyi körülmények miatt ez nem lehetséges — ami leginkább csak missiós területen történhetik — akkor sem szabad a templomlátogatásnál egyetlen imádságot sem elhagyni. A szentségi Úr Jézus színe előtt parancsolt imádságokat az Oltáriszentség távollétében is a hívek intézzék lélekben hódoló szívvel az Oltáriszentséghez, hogy egyrészt kellő hálát adjanak az Oltáriszentség nagy ajándékáért, másrészt tőlüktelhető elégtételt nyujtsanak az Oltáriszentséget ért bántalmakért.

Ilyen esetben a katholikus hitvallás a feszület előtt mondandó.

V. A templomlátogatások megkönnyítése céljából a hívek a látogatásokat saját plébániájuk vagy egyházmegyéjük határain kívül is elvégezhetik, de mindig az illető hely számára szabályszerűen kijelölt templomokban. Megfelelő értelmezéssel a missziós területek híveit is megilleti ez a szabadság.

VI. Amint az elmult évben Rómában volt, úgy határoztunk most is, hogy a hívek a teljes búcsút önmaguk és a holtak számára annyiszor nyerhetik el, ahányszor az előírt cselekedeteket elvégzik. Mégis úgy, hogy a másik búcsúért érvényes cselekedet nem végezhető addig, míg az előzőért megkezdett cselekedetek teljesen befejezve nincsenek.

VII. Különleges körülmények közt élők érdekében a következőket határozzuk:

1. A tengerészek és a hajószemélyzet a hajókápolnában végezhetik a látogatásokat, ha abban misézni szabad. Ha nincs a hajón ilyen kápolna, akkor egyik kikötőhelyen bármely templomban teljesíthetik a látogatásokat az előírt imák elmondása által.

2. A helyi főpásztorok — meghatalmazott papok útján is — jogosultak azok számára, akik a látogatásokat az előírt módon bizonyos akadályok miatt nem végezhetik, a templomlátogatások számát csökkenteni, kevesebb templomot kijelölni vagy a látogatásokat az illetők életkörülményeinek megfelelő más ájtatosságokra és jócselekedetekre átváltoztatni.

Ilyen értelemben akadályozottaknak tekinthetők a szerzetesnők, közös szabályok szerint élő harmadrendi nővérek, női intézetekben tartózkodó jámbor asszonyok, leányok a személyzettel együtt. Ugyanígy a monostori és szerzetszabályos rendek, amelyek inkább elmélkedő mint aktív életet élnek, amilyenek a trappisták, a kamalduli és karthauzi remeték. Továbbá a foglyok és rabok, valamint az egyházi és szerzetes férfiak, akik kolostorokban vagy más intézetekben javítás céljából tartatnak. Akadályozottak még a betegek és gyengélkedők, akár otthon, akár kórházakban tartózkodnak és az ápoló személyzet. Végül általában mindazok, akik bármiféle gátló ok miatt nem teljesíthetik a parancsolt látogatásokat. Kedvezményre igényt tarthatnak az olyan munkások is, amilyenekről mult évi január hó 30-án kelt «Qui umbratilem vitam» apostoli rendeletünkben szólottunk és végül az öregek, akik hatvan évnél idősebbek.

3. Kevesebb látogatást szabhatnak a helyi főpásztorok és ezek meghatalmazottai *a)* az egyházhatóságilag jóváhagyott papi és szerzetes intézeteknek, *b)* egyesületeknek, jámbor társulatoknak és a katholikus célokat szolgáló világi egyesüléseknek, *c)* az intézetekben bennlakó vagy intézetekbe nevelés és tanulás céljából naponként vagy bizonyos napokon bejáró ifjúságnak, *d)* az összes híveknek, akik a plébános vagy megbizott helyettese vezetésével, vagy ahol plébánia nincs, bármely

papnak vezetésével körmenetileg végzik a látogatást.

Azonban a főpásztorok az összes itt fölsoroltak javára ama föltétel mellett csökkentsék a látogatások számát, hogy nyilvános körmenetben — esetleg jelvények vitele nélkül — látogassák a templomokat.

4. Ahol az utcákon a csoportos felvonulás bármily okból lehetetlen, a helyi főpásztor vagy meghatalmazottja úgy is csökkentheti a látogatások számát, hogy a hívek a templom kerítésén belül tartsanak körmenetet, vagy legalább is benn a templomban az összes egybegyűlt hívek ünnepiesen és közösen végezzék a látogatást.

De a szentgyónás és az áldozás kötelezettsége alól a főpásztor és meghatalmazottja nem oldozhat föl senkit, kivéve azokat, akik betegség miatt egyiket vagy másikat el nem végezhetik.

VIII. Az egyházjog értelmében kellően minősített gyóntató papoknak nyujtandó külön fölhatalmazások ügyében, amelyekkel a jubileumi gyóntatáskor a hívek lelki javára élni lehet, a következőket határozzuk.

1. A gyóntatók élhetnek mindazokkal a föloldozó, fölmentő és átváltoztató hatalmakkal, amelyeket az Apostoli Szentszéktől mindenkorra vagy bizonyos időre kaptak, de szorosan az engedély értelmében.

2. Az apácák és azok a nők, akiknek gyóntatásához az egyházi törvénykönyv rendelkezése szerint külön főpásztori meghatalmazás szükséges, szabadon választhatnak gyóntatót, aki egyébként mindkétnemű hívek gyóntatására jogosult és akinél a jubileumi gyónás elvégezhető. A kiválasztott gyóntatónak megengedjük, hogy a jubileumi gyónás meghallgatásakor mindazokkal a fölhatalmazásokkal is élhet, amelyek őt a jelen apostoli rendelet értelmében az összes hívek javára megilletik.

3. Az összes gyóntatóknak hatalmat adunk, hogy a szentév folyamán a bűnbánat szentségének kiszolgáltatásakor a lelkiismereti fórumban való érvényességgel személyesen föloldozhassák az összes gyónókat nemcsak az egyházjog által a római pápának vagy a főpásztornak fenntartott összes cenzúrák és bűnök alól, hanem a kiszabott cenzúra alól is. Ez utóbbi cenzúra alól adott föloldozás azonban a külső fórumban nem érvényes.

IX. A megadott tág felhatalmazásokat csak a következő szabályok és kikötések mellett használják a gyóntatók.

1. Ne oldozzák föl azokat, akik a római pápának személyesen vagy az Apostoli Szentszéknek egészen különleges módon fenntartott cenzúra alatt vannak, csakis a kódex 2254. kánonjának előírása szerint és az abban jelzett körülmények fennforgása esetén. Hasonlóképen ne oldozzák föl az Apostoli Penitenciária 1928. nov. 16-án kelt (lásd Acta Ap. Sedis XX. köt. 398. l.) határozata szerint a Szentszéknek fenntartott esetben bűnösöket, kivéve ha a 900. kánon alkalmazható. Az idézett határozat szerint az elnyert föloldozás után is megmarad a kötelesség a Penitenciáriához fordulni és utasításait engedelmesen követni.

2. A külső fórumban joghatósággal bíró főpapokat és a kiváltságos szerzetesrendek főnökeit, akik nyilvánosan a Szentszéknek különleges módon fenntartott kiközösítésbe estek, kizárólag a 2254. kánon előírása szerint szabad föloldozni.

3. Az eretnekeket és szakadárokat, akik téves tanaikat nyilvánosan hirdették, csak akkor oldozzák föl, ha az eretnekséget és szakadárságot legalább a gyóntató előtt esküvel megtagadják, az okozott botrányt a lehetőség szerint jóváteszik, vagy a botránynak tőlük telhető jóvátételét megígérik.

4. A tiltott társulatok tagjait, a szabadkőműveseket és efféléket — bár tagságuk titokban maradt — szintén csak az esetben oldozzák föl, ha a tiltott társulatot legalább a gyóntató előtt esküvel megtagadják, a botrányt jóváteszik, a jövőben minden aktív körzeműködéstől és kedvezéstől tartózkodnak; a tudomásuk szerint a társulathoz tartozó papokat és szerzeteseket a 2336. kánon 2. §-a értelmében följelentik; a társulati könyveket, kéziratokat és jelvényeket a gyóntatónak a szent Officiumhoz óvatos beküldés céljából kiszolgáltatják, esetleg — ami csak súlyos okokból megengedhető — azokat maguk megsemmisítik vagy legalább is őszinte lélekkel megígérik, hogy az említett föltételeket mihamarabb mind teljesítik. Bűnösségük mértéke szerint súlyos penitenciát és a gyakori gyónás kötelességét kell rájuk róni.

5. Akik engedély nélkül egyházi birtokokat és hasznos jogokat szereztek, csak a visszatérítés után vagy az illetékes főpásztorral, esetleg az

Apostoli Szentszékkel a jóvátételi eljárás megindítása után oldozhatók föl; vagy akkor, ha legalább őszinte igéretet tesznek, hogy a jóvátételi eljárást megindítják. Más a helyzet oly területeken, ahol a Szentszék a kérdést már egyébként rendezte.

6. A gyóntatók az összes magánfogadalmakat, — az Apostoli Szentszéknek fenntartottakat és az esküvel fogadottakat is — igazságos okból más jámbor cselekedetekre átváltoztathatják. Még a tökéletes és örök tisztaság fogadalmát is átváltoztathatják súlyos okból, ha azt eredetileg nyilvánosan is tették akár egyszerű, akár ünnepies szerzetesi fogadalom részeként, de azután a szerzetesi fogadalom egyéb részeinek fölmentése után egyedül érvényben maradt. Semmiesetre se adjanak azonban alóla fölmentést azoknak, akik a papirend révén nőtlenségre kötelesek, még ha őket a világi rendbe vissza is állították. Ne változtassanak fogadalmakat harmadik személyek kárára, kivéve ha az érdekeltek szívesen és kifejezetten beleegyeztek. Végül a nem vétkezés fogadalmát vagy más vezeklő természetű fogadalmat csak olyasmire változtassanak át, ami a bűntől éppen úgy megóv és visszatart, mint a fogadalom.

7. Fölmentést adhatnak a lelkiismereti és szentségi fórumban a titkos bűnből eredő bármily alkalmatlanság (irregularitas) alól, valamint a 985. kánon 4°-ban említett alkalmatlanság alól. De kizárólag azért, hogy a gyónó a már fölvett papi rendeket az infámia és a botrány veszedelme nélkül gyakorolhassa.

8. Fölmentést adhatnak a lelkiismereti és szentségi fórumban való érvényességgel a harmad- és másodfokú (a keletieknél hatod- és negyedfokú), sőt az első fokot érintő (a keletieknél negyed- és harmadfokú) oldalági vérrokonság titkos akadálya alól, amely a törvénytelen nemzésből származik, de csak a házasság érvényesítése s nem megkötése céljából.

9. Fölmentést adhatnak akár a házasságkötés után, akár előtte a bűntény (crimen) akadálya alól, ha egyik fél sem tört a hitves életére; de a házasságkötés után kötelezővé kell tenni a házassági beleegyezés fölújítását az 1135. kánon szerint. S minden esetben súlyos és hosszantartó vezeklést kell parancsolni.

10. Ami a négy templomban kötelező látogatásokat illeti, a gyóntatók jogosultak az egyeseknek, akik megfelelő okból azokat az előírt módon nem végezhetik, fölmentést adni egyik templom látogatása alól s azt lehetőleg más templommal fölcserélni, sőt a látogatások számát is csökkenteni. Egyes személyek számára, akik betegség vagy igazolt ok miatt akadályozottak a templomok látogatásában, a parancsolt templomlátogatásokat általuk elvégezhető jámbor cselekedetekre átváltoztathatják. Mégis vegyék tudomásul a gyóntatók, hogy saját lelkiismeretüket terhelik meg, ha megfontolatlanul és elegendő ok nélkül mentik föl a híveket a látogatások alól. Akiket pedig jogosan fölmentenek, azoknak se engedjék el az akaratunk szerint elmondandó imádságokat, amelyek a templomlátogatástól külön választhatók. Egyedül a betegek javára szabad azokat megrövidíteni.

11. A parancsolt szentgyónás kötelessége alól senkit se mentsenek föl, még azokat sem, akiknél a szükséges anyag hiányzik. Érvénytelen gyónással vagy az amúgyis kötelező évi gyónással a búcsúnyerés föltételének nem lehet eleget tenni.

12. A szentáldozást tilos más jámbor cselekedetre átváltoztatni; csak az olyan betegeknél szabad, akik áldozni nem tudnak. A jubileumi búcsú elnyerésére alkalmas az útravalóul (viaticum) nyujtott szentáldozás is. De semmi esetre sem elegendő a húsvéti köteles áldozás.

13. A gyóntatók vegyék tudomásul, hogy a fölsorolt összes fölhatalmazásokkal élhetnek a nyugati és a keleti egyház összes híveinek javára, akik hozzájuk azzal az őszinte és határozott szándékkal gyónni jönnek, hogy a jubileumi búcsút elnyerjék. Ámde a bűnök és egyházi cenzúrák alól való föloldozás és az alkalmatlanság alól való fölmentés hatalmával ugyanannál a gyónónál csak egyszer élhetnek, amikor az illető a búcsút először nyeri és ha a gyónó a f. évi húsvét nyolcadnapjától kezdve más gyóntató részéről nem kapott a bűnök és cenzúrák alól föloldozást vagy az alkalmatlanság alól fölmentést.

Ellenben a többi fölhatalmazást — a templomlátogatások megszorítását és átváltoztatását is (lásd 10. pont) — ugyanannak a gyónónak javára mindig gyakorolhatják.

Akik a jubileumi búcsú elnyerésének szándékával megkezdették az előírt cselekedetek végzését, de a templomlátogatások parancsolt teljes számát

betegség miatt befejezni nem tudták, azoknak jámbor és készséges lelke iránt irgalmasok akarunk lenni s őket — ha rendesen meggyóntak és megáldoztak — a búcsúban részeseknek nyilvánítjuk, mintha az összes parancsolt cselekedeteket elvégezték volna.

Amit ebben az apostoli levélben határoztunk és kinyilvánítottunk, azt bárminő ellenkezéssel szemben jogerőben és érvényben tartjuk a jubileumnak az egész katholikus világra kiterjesztése céljából. Jelen levelünk sokszorosított példányainak és kivonatainak, amelyeket hites jegyző aláírt és egyházi méltóságban levő férfiú pecséttel ellátott, annyi hitelt kell adni, mintha eredeti levelünket fölmutatnák.

Engedélyünk, elhatározásunk és nyilatkozatunk jelen okmányát senki ne merészelje megtámadni vagy vele vakmerően szembeszállni. Ha valaki azt mégis megkísérelni merészeli, tudja meg, hogy a mindenható Isten, szent Péter és Pál apostolok haragját vonja magára.

Kelt Rómában Szent Péternél, 1934 április 2-án, pápaságunk tizenharmadik évében.

Fr. *Boggiani Th. Pius* O. P.
bíboros, a római szentegyház kancellárja.

Lauri Lőrinc
bíboros, nagybúcsús.

Wilpert József,
az apostoli főjegyzők testületének dékánja.

Bianchi-Cagliesi Vince,
apostoli főjegyző.

Ólompecsét helye.

Nihil obstat. Dr. Joannes Drahos, censor dioecesanus. — Nr. 1289/1934. Imprimatur. Strigonii, 3. Maii 1934. Dr. Julius Machovich, vicarius generalis.

Kiadja a Szent István-Társulat.
Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest. — A nyomdáért felelős: ifj. Kohl Ferenc.